Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok XII. Warszawa, dnia 30 września 1936 r. Nr. 17—18

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
W WARSZAWIE

TREŚĆ:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6,
tel. Administracji 5-92-63 i tel. Redakcji 2-97-03
NAKŁAD I WYDAWNICTWO
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
W WARSZAWIE, UL. MIODOWA Nr. 6, tel. 5-92-63

Rok XII. Warszawa, dnia 30 września 1936 r. Nr. 17—18

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:	REDAKCJA I ADMINISTRACJA:	CENY OGŁOSZEŃ
Rocznie . . . . . zł. 28.— Półrocznie . . . . „ 14.— Kwartalnie . . . . „ 7.— Miesięcznie . . . . „ 3.— Cena Nr. pojedyńcz. „ 1.40	Warszawa, ul. Miodowa 6. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520. Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp.. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca. Przedruk dozwolony za podaniem źródła	Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł. Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Kasy bezprocentowych pożyczek

Coraz częściej spotykamy się z tymi instytucjami w Polsce w ciągu ostatnich lat dziesięciu. Znaliśmy je dotychczas, zresztą bardzo powierzchownie, raczej „ze słyszenia", jako placówki wielkiej organizacji żydowskiej. Wiedzieliśmy i dotąd wiemy o nich bardzo niewiele, do tego stopnia, iż w większości nie zdajemy sobie dokładnie sprawy z ich działalności, roli gospodarczej i społecznej, celów, zadań i środków. Zaryzykowałbym nawet twierdzenie, że większość społeczeństwa nie wie, czy są to instytucje kredytowe o charakterze społecznym czy stowarzyszenia charytatywne niosące pomoc filantropijną nędzarzom jako ekspozytury wielkiego towarzystwa dobroczynności.

Ostatnio wszakże spotykamy się na terenach wielu powiatów z inicjatywą tworzenia takich kas wśród ludności polskiej i dla ludności polskiej. W zależności od osób, inicjatorów, środowiska, warunków gospodarczych terenu i szeregu innych czynników powstają kasy pożyczek bezprocentowych wiejskie, powiatowe lub parafialne, nieraz z terenem działania na parę lub kilka powiatów, z zadaniem udzielania pomocy materialnej i moralnej rzemieślnikom, drobnym kupcom, rolnikom. I w nazwach tych instytucji, i w metodach działania, i w zasięgu, w doborze członków — panuje wielka różnorodność. Spotykamy bowiem kasy: „chrześciańskie", „katolickie", „polskie", przyjmujące członków bez specjalnych ograniczeń spośród ludności polskiej, albo też uzależniające ich przyjęcie od członkowstwa w innych organizacjach.

Istnieje tych kas już kilkadziesiąt, a powstawanie ich posiada tendencję wybitnie zwyżkową, staje się ruchem, który zwraca na siebie uwagę ekonomistów i społeczników. Objaw ten posiada wiele cech ruchu samorzutnego, nic dziwnego zatem, iż znajduje echo w ośrodkach szerokiej opinii i rodzi tendencje do ujęcia go w ramy organizacyjne.

Niedawno prasa codzienna doniosła o utworzeniu w Warszawie Centralnej Kasy, która postawiła sobie za zadanie zaopiekowania się tymi placówkami, niesienia im pomocy instrukcyjnej, prawnej, ideologicznej i praktycznej.

Sądzimy, że komunalne kasy oszczędności trzymające rękę na pulsie życia gospodarczego swych terenów również winnyby zająć stanowisko wobec tego ruchu i ustosunkować się do nowopowstających kas. Zanim wszakże w następnych uwagach dojdziemy do rozważań na ten temat, których zadaniem będzie wywołanie możliwie szerokiej dyskusji, — postaramy się pokrótce omówić powstanie, rozwój i stan obecny żydowskich kas bezprocentowych pożyczek, ich charakter, strukturę organizacyjną, zadania i cele, tudzież rozpatrzeć się w sytuacji kas polskich.

Żydowskie kasy bezprocentowych pożyczek powstały przed 8 laty w oparciu o pomoc finansową „*Joint Distribution Committee*" z Ameryki. W bilansie łącznym 669 kas, którym patronuje T-wo „Cekabe", na koniec marca 1933 figuruje wierzytelność „Joint'u" w sumie zł 5.151.994, gdy kapitał własny tych kas osiągnął już kwotę zł 4.053.590, a wkłady bezprocentowe — zł 554.425.

Kredyty „Joint'u" ulegają w ciągu lat wahaniom od zł 1.133.000 do zł 542.000 w zależności od różnych przyczyn, nie są jednak wycofywane z akcji, a dzięki specjalnej polityce Komitetu mają też na celu pobudzenie miejscowego społeczeństwa żydowskiego w Polsce do ofiarnych wysiłków na rzecz kas. „Joint" dokładnie przestrzega wypełniania przez kasy zobowiązań zwrotu rat kredytowych.

Liczba wydawanych przez kasy pożyczek waha się od 174.807 do 148.521 na sumę zł 14.668.614 (w r. 1933). Wydatki administracyjne wyniosły w r. 1933 zł 557.345, zaś inne wydatki — zł. 145.315. W tym samym roku zwrócono pożyczek na sumę zł 14.324.000. Poważną pozycję stanowią w kasach

wkłady bezprocentowe składane przez zamożniejszą ludność w okresach zwiększonego zapotrzebowania pożyczek, na krótkie przeważnie terminy; w r. 1933 przyjęły kasy takich wkładów na sumę zł 1.146.000, wypłaciły — zł 1.138.879.

Kapitał obrotowy kas w tymże roku wynosił zł 17.235.000. Podstawę jego stanowiły pierwotnie, jak już wspomniano, kredyty amerykańskiego „Joint Distribution Committee“, które z 60% w r. 1928 zmalały w 1933 do 52,8%, gdy w tym samym okresie kapitały własne kas zwiększyły się z 33,3% do 41,5%.

Przeciętna wysokość udzielanych przez kasy pożyczek nie przekracza 100 zł przy czym około $^1/_3$ liczby ogólnej wynosiły pożyczki od 75 do 100 zł., drugie miejsce zajęły pożyczki od 25 do 50 zł, trzecie — od 50 do 75 zł. Pożyczek od 125 do 200 zł wydano stosunkowo niewiele. W bardzo nielicznych wypadkach kasy działające w większych miastach udzielały pożyczek wyższych — do 500 zł.

Termin udzielanych pożyczek wzrósł w ostatnich czasach przeciętnie z 5 na 8 miesięcy; najdłuższy wynosi 10 miesięcy. Przesunięcie terminów spłat zostało spowodowane następstwami kryzysu i zamrożeniem ok. 10% kapitału obrotowego w pożyczkach zaległych.

Wydatki administracyjne kasy redukują do minimum, globalna ich suma nie przekracza 3% kapitału obrotowego i 200 zł rocznie na kasę. Zarządy kas starają się o bezpłatne lokale w gminach i instytucjach społecznych; członkowie zarządu pełnią bezpłatnie funkcje buchalterów, sekretarzy, nawet inkasentów. Centrala kas — „T-wo popierania kredytu bezprocentowego i krzewienia pracy produktywnej wśród ludności żydowskiej w Polsce“ *(Cekabe)* dąży do ujednostajnienia metod pracy, księgowości i administracji, co w znacznym stopniu wpływa na potanienie kosztów administracyjnych.

T-wo „Cekabe“ w Warszawie, naczelny patron kas w kraju, reprezentuje cały ruch na zewnątrz i kieruje ich działalnością. Organem kas wychodzącym stale od lat 6 jest miesięcznik „Fołkshilf“. Nadto „Cekabe“ wydaje miesięcznik również w żargonie p. t. „Dos Wirtszaftłeche Łebn“ („życie gospodarcze“) oraz po polsku: kwartalnik „Zagadnienia Gospodarcze“ i (sporadycznie) „Biuletyn Kas Bezprocentowych Pożyczek w Polsce“.

Przy Towarzystwie istnieje Biuro Statystyczno-Ekonomiczne zatrudniające 17 młodych statystyków i ekonomistów z budżetem zł 60.000 rocznie. Biuro posiada kilkuset korespondentów w całej Polsce i nawiązuje łączność z różnymi instytucjami gospodarczymi w kraju i za granicą. Korzysta z subwencji Funduszu Pracy.

Towarzystwo rejestruje tylko jedną kasę w danej miejscowości, jednak niektóre większe ośrodki posiadają po kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt tych instytucji, przy czym np. w stolicy i Łodzi istnieją miejscowe zjednoczenia kas.

Centrala za pośrednictwem inspektora dokonywa rewizji i kontroli ksiąg i ogólnej działalności kas, zakłada nowe lub komasuje słabsze działające w jednej okolicy. Dużą pomoc kasom okazała też w zorganizowaniu systemu walki z zaległymi pożyczkami, osiągając dodatnie wyniki swej akcji propagandowej prowadzonej w prasie i za pomocą żywego słowa.

Pomoc ze strony Państwa uzyskana przez Centralę wyraża się w stałej subwencji w sumie zł 100.000 rocznie. Poza tym kasy korzystają z kredytu w Banku Gosp. Krajowego w sumie zł. 500.000, od której odsetki opłaca „Joint“. Pewne subwencje otrzymują też kasy z gmin żydowskich.

Kasy bezprocentowych pożyczek cieszą się ogromną popularnością wśród ludności żydowskiej, opartą nie tylko na udzielaniu pomocy przeszło 100 tysiącom rodzin. Społeczeństwo żydowskie chce widzieć w kasach tych instytucje wydatnie wzmacniające zarówno egzystencję warstw ekonomicznie najsłabszych, ale także ogniskujące życie społeczne żydowstwa. T-wo „Cekabe“ stawia przed kasami konkretne zadania oprócz pracy na polu kredytu, których wyrazem m. inn. jest przedłożony dyrekcji Funduszu Pracy plan przewidujący utworzenie ok. 20.000 nowych warsztatów pracy oraz pomoc dla ok. 1200 placówek już istniejących.

Bezpłatna, honorowa praca w kasach grupuje przeciętnie 10 do 20 ludzi przedstawiających w sumie tysiące działaczy społecznych nowego zdrowego typu, co bez wątpienia skutecznie wpływa na wzmocnienie całej społeczności żydowskiej.

Działacze kasowi rekrutujący się z rozmaitych sfer społecznych w działalności swej mającej na celu podniesienie i wzmocnienie podstaw ekonomicznych ludności żydowskiej odnoszą się z jednakowym obiektywizmem do wszystkich potrzebujących pomocy, niezależnie od ich przynależności partyjnej czy społecznej. Tej apolityczności w życiu kas najusilniej przestrzega T-wo „Cekabe“ posiadając w swych ręku sankcje istotne, bo możność cofnięcia kredytu.

Organami kas są: zarząd, komisja rewizyjna i walne zebranie. Do zarządu w zależności od liczby mieszkańców danej miejscowości i ilości pracy walne zebranie wybiera na rok jeden 7 do 15 członków. Niektóre kasy posiadają stałe komisje, do których członkowie zarządu kooptują różne osoby spoza zarządu: 1) finansową, 2) walki z zaległymi długami, 3) propagandową, 4) zajęć dodatkowych.

Ważną funkcję spełnia komisja zaległych długów, która ściąga należności kasy różnymi drogami: uświadamianiem, perswazją, a gdy to nie skutkuje— w drodze sądowo - egzekucyjnej.

Pożyczki przyznaje się wyłącznie na cele produktywne, a więc: dla rzemieślników na zakup narzędzi pracy lub surowca; dla drobnych kupców na kupno towarów u hurtowników, na skup płodów rolnych itd. Na cele wyraźnie konsumcyjne, jak np. na odzież, na leczenie itp., kasy te pożyczek nie udzielają. Pożyczki są bezprocentowe i wolne od wszelkich opłat, z wyjątkiem w niektórych słabszych finansowo kasach — opłat za druki ustalonych przez Centralę.

Przeciętną wysokość pożyczek na dany rok ustala walne zebranie.

Procedura udzielania pożyczki jest następująca: pożyczkobiorca podaje cel, termin zwrotu i nazwiska poręczycieli. Podanie wpisuje się do księgi zgłoszeń i załatwia w porządku chronologicznym. Przy decydowaniu zarząd bierze pod uwagę przede wszystkim

stan materialny ubiegającego się o pożyczkę i żyrantów, którzy nie mają prawa ubiegania się o pożyczkę dla siebie, dopóki nie wywiążą się ze swych zobowiązań poręczycielskich. Pożyczkobiorca podpisuje weksel lub zobowiązanie dłużne (wolne od opłat stemplowych).

Dług uważany jest za zaległy, gdy pożyczkobiorca nie spłaca trzech rat kolejnych. Walka z tym objawem jest prowadzona energicznie. Członkowie zarządu często odwiedzają dłużników nakłaniając ich do uiszczania rat, a względem opornych i złośliwych stosują środki represyjne: umieszczenie na t. zw. czarnej liście, ogłaszanie nazwisk w bóżnicy, lokalach publicznych, w prasie. Po wyczerpaniu bezskutecznym i tych środków zarząd kieruje sprawy na drogę sądową i egzekwuje należność bezwzględnie.

Dzięki temu kasy na ogół strat na dłużnikach nie ponoszą.

* *
*

Podaliśmy w najogólniejszym skrócie garść danych charakteryzujących istotę i działalność żydowskich kas bezprocentowych pożyczek w Polsce i ich Centrali.

Czy kasy te są instytucjami dobroczynnymi? Zapewne, w tym znaczeniu, że czynią dobrze. Bynajmniej wszakże nie posiadają charakteru typowych instytucji filantropijnych w ogólnie używanym znaczeniu, aczkolwiek udzielanie pożyczek bez oprocentowania wypożyczonego kapitału mogłoby mówić inaczej.

Położenie największego nacisku na główne cele ich egzystencji, realizowane tylko częściowo przez działalność kredytową, świadczy dobitnie o szerokim rozmachu organizacyjno - ideowym ich twórców i przewodników. Efekt moralny i polityczny - zgrupowanie i wyrobienie tysiącznych rzesz nowych działaczy społecznych tworzących nowe wartości ekonomiczne i społeczno - narodowe — zmusza do liczenia się z tym ruchem jako poważną siłą zarówno czynniki państwowe, jak i czynniki społeczne polskie.

Widzimy atoli, iż kasy w najmniejszej mierze nie zajmują się rozdawaniem administrowanych przez się funduszów tytułem wsparć, datków, jednym słowem — jałmużny, choć pracują na terenie elementów najuboższych. Przeciwnie, udzielają pożyczek i to tylko osobom zapewniającym zwrot, a odpowiednimi metodami przyzwyczajają masy spauperyzowanych rzemieślników i drobnych handlarzy do szanowania terminów umownych.

Mają więc kasy oblicze samopomocowe instytucji społeczno - gospodarczych. że instruowane przez Centralę zarządy tysiąca kas zapobiegliwie sięgają do serc i kieszeni swych rodaków zamożniejszych w kraju, i do „bogatych krewnych z Ameryki“, i do swych gmin wyznaniowych, i do samorządu, — a w przeświadczeniu, że walczą ze skutkami kryzysu i bezrobocia kołaczą do Funduszu Pracy i o dotacje do Skarbu Państwa przez prasę, organizacje i posłów — tym skuteczniej wypełniać mogą obliczone na dalszą metę zadania.

Rola ich i znaczenie przekraczają już dziś granice terenu pierwotnego—społeczności żydowskiej— i poczynają oddziaływać na życie gospodarcze całego Państwa.

Inicjatorzy i kierownicy tego stale zyskującego na mocy ruchu wyraźnie wskazują w swych enuncjacjach, że należy uważać kasy „...za zarodek tej instytucji, która będzie pomocną w procesie przebudowy anormalnej struktury zawodowej żydów polskich...“ Działacze żydowscy zwrócili czujną uwagę na niebezpieczeństwo grożące skrajną nędzą i wyzbyciem się warsztatów pracy tak licznej rzeszy drobnego kupiectwa, raczej kramarstwa, i rzemiosła i utworzyli m. inn. Zjednoczony Komitet dla spraw żydowskiego rzemiosła. Same organizacje zawodowe rzemieślnicze nie mogły przezwyciężyć piętrzących się na każdym kroku trudności, — okazała się przeto konieczność skoordynowania wysiłków całego społeczeństwa żydowskiego. Zjednoczony Komitet zdołał przyciągnąć do współpracy: „American Joint Distribution Committee“, żydowskie T-wo Kolonizacyjne („I. C. A.“), Two szerzenia pracy zawodowej i rolniczej wśród żydów („Ort“), Związek Tow. opieki nad sierotami żydowskimi Rzplitej Polskiej („Centros“), Two „Cekabe“, Związek żydowskich towarzystw spółdzielczych i Centralny związek rzemieślników.

* *
*

Gdy kasy żydowskie powstawały u nas w okresie najlepszej koniunktury (w r. 1928 istniało ich 527, w r. 1930 — 621), kasy chrześcijańskie zaczęto organizować dopiero od niedawna, gdy ciężar kryzysu osiągnął największe natężenie. Okoliczność ta nie pozostanie bez wpływu na wzrost ich liczby i rozwój działalności.

Gdy statut żydowskich kas bezprocentowych jest prawie znormalizowany, statuty kas chrześcijańskich różnią się między sobą i formą i treścią. Te i tamte przeważnie mają w nazwie określenie identyczne: „Stowarzyszenie dobroczynne“, ale kasy chrześcijańskie zdają się w większości znanych nam wypadków naginać swą działalność do tej nazwy Większość istniejących dotychczas kas chrześcijańskich — to kasy typu parafialnego, nie tylko w znaczeniu terytorialnym.

Funkcje ich w porównaniu z żydowskimi są dość wąskie. Chociaż w statutach zastrzega się, iż obowiązki organów kas mają być pełnione honorowo i bezpłatnie, to jednak w statutach niektórych kas z góry już przewiduje się zatrudnianie funkcjonariuszy płatnych oraz „przyzwalanie (przez walne zebrania) na wydatki preliminarzem nie przewidziane“.

Statuty chrześcijańskie w wielu wypadkach określają kadencję członków zarządu na lat trzy (w żydowskich kadencja trwa jeden rok).

Może, jak się należy spodziewać, Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego, powstała ostatnio w Warszawie, sprawy statutowe i organizacyjne uporządkuje, ujednostajni, opracuje jednolite instrukcje i usunie panujący chaos.

Wielki już czas na porządkowanie tych spraw, tym bardziej że, jak wspomnieliśmy na początku, powstawanie kas polskich przybiera charakter ruchu masowego. Przede wszystkim należałoby, naszym zda-

niem, opracować i wydać statut ramowy czerpiąc z doświadczenia blisko dziesięcioletniego kas żydowskich.

Nie stawiając żadnych przeszkód inicjatywie w zakładaniu kas, skądkolwiek by ona brała początek: z organizacji społeczno - gospodarczych, samorządu, duchowienstwa, czy innych czynników, winno się baczyć pilnie, aby tylko taka kasa mogła być zarejestrowana w Centrali i korzystać z kredytu i udogodnień oraz przywilejów, której statut nie będzie w sprzeczności z ramowym, opracowanym i zatwierdzonym przez właściwe czynniki.

Charakter tych kas — społeczno - gospodarczy, nie filantropijny musi być wyraźnie zaznaczony.

Polskie kasy bezprocentowych pożyczek mają przed sobą ogromną przyszłość. Operując w środowiskach rzemieślniczych oraz drobnego handlu (kramarze, domokrążcy itd.) winny zwrócić uwagę na chałupnictwo, ułatwiając mu nie tylko możność nabycia narzędzi czy surowców, ale również i zbyt wyprodukowanego towaru, a także stosując pomoc w realiziwaniu kwitów, którymi zazwyczaj odbiorca płaci chałupnikowi za robociznę.

Dzięki celowej i rozumnej pomocy kas mogą szerzej rozwinąć się kooperatywy pracy i wytwórcze, ta najmłodsza gałąź spółdzielczości w Polsce posiadająca warunki do znacznego rozwoju.

* * *

Z tego wszystkiego, co powiedziano wyżej, nietrudne wydaje się określenie stanowiska, jakie, naszem zdaniem, winnyby zająć komunalne kasy oszczędności wobec kas bezprocentowych pożyczek.

Traktując je jako instytucje pracujące wśród klienteli stojącej ekonomicznie na pograniczu między dotychczasowym najdrobniejszym pożyczkobiorcą, korzystającym nieraz z kredytów ulgowych, a proletariatem i masą pracowników bezrobotnych — K. K. O. winnyby udzielić im pomocy kredytowej w miarę własnych możliwości.

Udzielanie bowiem kredytu wekslowego ew. w formie redyskonta, zabezpieczonego wekslami gwarancyjnymi z odpowiednimi żyrami osób majątkowo odpowiedzialnych, z pewnością odciąży kasy komunalne od tej części niewątpliwie najmniej pewnej klienteli. Możliwości filantropijne komunalnych kas oszczędności są ściśle przewidziane i dość ograniczone, jednakże praktyka dotychczasowa z rozprowadzanymi przez nie kredytami ulgowymi banków państwowych pozwala przypuszczać, że i w tym wypadku pomoc dla kas bezprocentowych wyrazić się może w zastosowaniu najniższej stopy procentowej, np. 1½ do 2% rocznie. Kasy zasobniejsze i o ustabilizowanej rentowności zapewne mogłyby udzielać kredytów bez pobierania odsetek lub w przewidzianych swym statutem wypadkach subsydiować z czystych zysków.

Lecz wydaje się nam, że nie tylko w tej formie K. K. O. mogą i powinny nieść pomoc kasom pożyczek bezprocentowych jako organizacjom gospodarczo - społecznym, samopomocowym, dążącym do wzmożenia produktywności warstw ekonomicznie słabych.

Chętnie widzielibyśmy dążenia przede wszystkim kierownictwa K. K. O. do zaopiekowania się bezpośredniego np. rachunkowością kas bezprocentowych, do udzielania rad i wskazówek organom tych kas w dziedzinie administrowania, organizacji, kontroli, wywiadu itp.

Sądzimy, że dyrektor czy inny przedstawiciel K. K. O. winien znajdować cię w najbliższej łączności z organami tych kas, ułatwiać im kontaktowanie z instytucjami i organizacjami społecznymi, z samorządem terytorialnym i gospodarczym, współpracować w inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu nowych, przeważnie zbiorowych warsztatów pracy.

Spodziewać się można, że w obrębie bezpośredniej czy pośredniej działalności tych kas znajdzie się także i młodzież dorastająca rzemieślnicza czy wyrobnicza, mniej lub więcej przygotowana do pracy.

Odpowiednie miejsce w środowisku klienteli kas bezprocentowych powinno się znaleźć na pracę kulturalno - oświatową przez urządzanie odczytów, kursów itd.

Jeżeli komunalne kasy oszczędności, szeroko traktujące swe zadania jako instytucje ekonomiczne o charakterze publicznym i społecznym, które winny ogniskować życie gospodarcze powiatu, koordynować jego przejawy w dążeniu do podniesienia dobrobytu mieszkańców — zechcą w swych planach należycie docenić i uwzględnić znaczenie i możliwości dobrze funkcjonującego aparatu kas bezprocentowych, można być pewnym, iż rozwój tych placówek pójdzie po linii właściwej.

Jeszcze jeden wzgląd przemawia za możliwie czynną współpracę K. K. O. z kasami bezprocentowymi — to gwarancja bezpartyjności i apolityczności tego ruchu. Opieka komunalnych kas oszczędności, instytucji publicznych opartych na czynniku lokalnym i wybitnie społecznym, daje tę gwarancję w najwyższym stopniu. A przyznać wszak trzeba, iż aby kasy pożyczek bezprocentowych spełniały należycie swe zadania, nie powinny one stać się domeną wpływów tej czy innej grupy społecznej lub politycznej. Tym bardziej, że obsługiwać mają potrzebujących pracy bez względu na poglądy i pochodzenie i że mogą, a prawdopodobnie będą korzystać z zapomóg i subwencji publicznych.

Fr. Świderski.

Wychowanie dzieci i młodzieży pozaszkolnej w idei oszczędności

Akcja oszczędnościowa wśród dzieci i młodzieży rozwija się dotychczas w Polsce dosyć słabo. Podług danych statystycznych zebranych przez M. Wł. Tułacza dla 1933 r. [1]) liczba oszczędzających dzieci i młodzieży szkolnej wynosi w stosunku do ogólnej liczby uczniów we wszystkich kategoriach naszych szkół około 13%, w stosunku zaś do całkowitej liczby dzieci i młodzieży w kraju — 7% do 8%. Natomiast przeciętny wkład uczestnika ruchu oszczędnościowego spośród młodzieży szkolnej wynosi 36 zł. Obliczając te wkłady w stosunku do liczby uczniów w szko-

[1]) „Oszczędność“ nr 10 z 1935 r. str. 142 art. „Szkolne Kasy Oszczędności w Polsce“.

łach naszych otrzymamy, iż przeciętna kwota oszczędności na głowę wypada 4.58 zł. W stosunku do przeciętnej kwoty oszczędności wypadającej na ucznia w innych krajach jest ona bardzo duża. Na przykład w Prusach przeciętnie na ucznia w szkole wypadało 0,40 R. M., w Bawarii 0,66 R. M. W ostatnich latach liczba uczestników ruchu oszczędnościowego wśród młodzieży szkolnej znacznie się powiększyła. Wzrosła również liczba kas szkolnych. O ile do 1933 r. akcja oszczędnościowa była prowadzona prawie wyłącznie w szkołach średnich i wyższych, to obecnie przeniknęła ona i do szkół powszechnych. Na przykład liczba uczniów oszczędzających w P. K. O. w latach 1933 — 1935 wzrosła o 55%, a kas szkolnych o 117%. Wkłady jednak młodzieży szkolnej wzrosły w słabszym tempie. Świadczy to, iż akcja oszczędnościowa do 1933 r. była prowadzona przeważnie wśród naszych najbogatszych sfer społeczeństwa. Rozpowszechnienie się jej wśród sfer biedniejszych powoduje obecnie obniżkę wkładu przypadającego na 1-go ucznia. Obniżka ta dziś nie jest jeszcze duża i wkłady uczniowskie są w przecięciu jeszcze wyższe niż na przykład wśród rolników we wschodnich województwach.

Olbrzymia część dzieci i młodzieży pozostaje dziś w Polsce poza akcją oszczędnościową. Nie dociera ona do niej wcale albo też jako ledwo dosłyszalne echo odległych poczynań. Poza nią znajdują się niemal wszystkie dzieci nie uczęszczające do szkół, a tych dzieci jest niemało, bo przecież dziś szkolnictwo powszechne nie posiada miejsc dla przeszło miliona ich. Akcja kas szkolnych i w ogóle oszczędnościowa nie obejmuje również młodzieży, która wyszła ze szkolnictwa powszechnego. Młodzieży tej (14 — 19 lat) będzie w Polsce 3 — 4 mil. osób. Przy tej akcji również bierze się bardzo mało pod uwagę dzieci poniżej lat 10, a wszak w społeczeństwie naszym liczymy ich około 25%, a więc przeszło 8,25 mil. osób. Wprawdzie w czynnej akcji oszczędnościowej mogą one wystąpić zaledwie w swojej połowie, to jest od lat 6-ciu lub co najwyżej 5-ciu, ale dzieci znajdujące się w tej grupie stanowią milionowe zastępy.

W latach poniżej 5-ciu, kiedy jaźń dziecka nie reaguje na jakiekolwiek inne zjawiska życiowe poza swoimi drobnymi dolegliwościami związanymi li tylko z jego odżywianiem się i snem, a w rzadszych wypadkach z zabawą, dziecko nie może być wprawdzie czynnym elementem w dziedzinie oszczędności, ale może stać się bardzo poważną pobudką do jej organizacji i rozpowszechnienia. Szeroko zastosowany w niektórych kasach oszczędności Czechosłowacji system ofiarowywania noworodkowi książeczki oszczędnościowej z niewielkim wkładem na jego imię oraz na Zachodzie zakładania przy narodzinach dziewczynek kont posagowych — dał bardzo dobre rezultaty. Kasy czechosłowackie stwierdzają, iż książeczki ofiarowane w ten sposób dziecku były czynne w 100%, natomiast spośród książeczek z wkładami ofiarowanych dzieciom powyżej lat 10-ciu — 41% nie wykazywało żadnego obrotu na koncie. Zjawiska te możemy sobie łatwo wytłumaczyć, skoro weźmiemy pod uwagę, że w pierwszym wypadku działał rozbudzony instynkt rodziców idący w kierunku zabezpieczenia dziecku przyszłości, instynkt tak rozpowszechniony w przyrodzie żywej i przejawiający się bardzo silnie zarówno wśród roślin jak i w świecie zwierzęcym. Zbieranie pewnej kwoty oszczędności przez rodziców dla dziecka od chwili jego przyjścia na świat do chwili rozpoczęcia przez to dziecko życia samodzielnego jest tym samym zjawiskiem, co nagromadzenie przez roślinę w nasieniu pokarmów dla zabezpieczenia młodemu kiełkowi jak najlepszych warunków rozwoju w chwili budzenia się go do samodzielnego życia.

Ten moment działania instynktu w celach zabezpieczenia zasobów dla potomstwa jest jeszcze słabo wyzyskany wśród ludzi dla organizowania oszczędności.

Instynktownie również człowiek zabezpiecza swój organizm w zapasy rozmaitych substancji żywnościowych służących do podtrzymania jego sił w chwilach braku pokarmów lub wytężonej pracy.

Ten instynkt oszczędności objawia się u dziecka zaczynającego stawiać pierwsze samodzielne kroki w życiu w postaci przyswajania sobie i gromadzenia koło siebie zajmujących go przedmiotów. Któż nie zna zwyczaju dzieci odbierania sobie nawzajem zajmującej je zabawki i następnie przyswajania jej? Nie jest to nic innego jak podświadoma chęć zgromadzenia koło siebie zasobu przedmiotów, które tak samo odżywczo działają na jego świeżą jaźń, jak chciwie pochłaniane pokarmy na rozwój jego organizmu. Rzeczy nie odpowiadające jego psychice dziecko odrzuci ze złością lub w ogóle się nimi nie zajmuje, pokarm nielubiany wypluje.

U dzieci kilkoletnich ten instynkt gromadzenia koło siebie rozmaitych ulubionych przedmiotów występuje jeszcze silniej. Któż nie widział kieszeni małych chłopców wypchanych świecącymi szkiełkami lub gwoździami, barwnymi kamyczkami lub papierkami, do czego dochodzi często stara portmonetka, połamany scyzoryk, jakiś nadzwyczajny patyk itd.? Spróbójmy odebrać im te skarby — będą nieszczęśliwi. W wielu wypadkach nie zgodzą się oddać ich nawet za łakocie.

A jak lubi dziecko ładne, nowe, czyste ubranie! Jak stara się je zachować w dobrym stanie jak najdłużej! Bardzo się martwi, gdy zaplami lub rozedrze. Działa tu nie tyle strach przed karą, ile przykrość z powodu zniszczenia czegoś bardzo dla siebie cennego. Widziałem niedbałych uczniów, którzy z wielką starannością odrabiali lekcje, by nie zabrudzić świeżo otrzymanych, ładnych zeszytów, tych nowych swoich własnych cennych przedmiotów.

Instynkt oszczędności występuje u dzieci w najrozmaitszych formach. Łatwo go więc podpatrzyć u dziecka i rozbudzić go w ten sposób, aby dziecko kierowało się nim zupełnie świadomie i zabiegało o gromadzenie zasobów w tej czy innej formie. Ma się rozumieć, proces oszczędzania musi tu przybierać realne formy i zawsze wyrażać się rzeczowymi rezultatami, dostępnymi dla pojęć dziecka i zaspokajającymi jakieś nawet nieświadome dla niego dążenia i potrzeby. Chwytanie tych momentów i uwypuklanie ich bardzo prędko doprowadzi nawet małe dzieci do zrozumienia znaczenia oszczędności i przejścia do oszczędzania pieniężnego jako źródła, z którego można czerpać środki na zdobycie wszelkich dóbr mogących zaspokoić ich potrzeby lub pragnienia.

Jeżeli ogólny stan moralny i kulturalny rodziny znajduje się na odpowiednim poziomie, można się nie bać, aby rozwijanie w dziecku umiejętności oszczędzania i gromadzenia koło siebie potrzebnych mu zasobów mogło wyrobić w nim chciwość, egoizm lub nawet skąpstwo, a więc cechy nie sprzyjające jego współżyciu ze społeczeństwem. Odwrotnie, dziecku, które posiada pewne swoje zasoby rzeczowe czy to w postaci zabawek, czy też ubrania lub innych przedmiotów i jest zaspokojone pod względem swoich potrzeb rozwojowych, łatwo wytłumaczyć, że na równi z zasobami rzeczowymi trzeba umieć zdobywać sobie ludzi, bo bez nich trudno się obyć. Żądając zaś od innych pomocy, trzeba i im się czymś przysłużyć, a więc należy z nimi podzielić się przede wszystkim tym, co się samemu posiada. Gdy więc służba czy też sąsiedzi opiekują się dzieckiem, może ono starać się odwzajemnić im w odpowiedniej chwili przez urozmaicenie ich dzieciom czasu przy pomocy swoich zabawek. Gdy rodzice pracują lub odpoczywają, dziecko winno gospodarować jak najciszej w światku swoich skarbów z tą świadomością, że wtenczas ono zaoszczędza siły i zdrowie rodziców, którzy są dla niego jak największym i niezastąpionym skarbem. W ten sposób dziecku podświadomie się uzmysławia znaczenie zasobów w życiu, ich użytkowania przez siebie i innych ludzi, ich oszczędzania, aby mogły jak najdłużej spełniać swoje zadania i zaspokoić jak najwięcej ludzi, ich zastosowania przy oszczędzaniu sił istot najbliższych i ludzi wchodzących w jakikolwiek kontakt z dzieckiem.

Współżyjąc w ten sposób z dzieckiem i traktując je w zaspokojeniu potrzeb na równi ze sobą otoczenie uczy je oszczędności i to nie tylko w tym wąskim znaczeniu gromadzenia pieniędzy, ale i w szerokim pojęciu oszczędności obejmującym i właściwe wykorzystanie zasobów, i przystosowanie potrzeb do tych zasobów, i zabezpieczenie egzystencji ludzkiej na przyszłość. Matka dobrze rozumiejąca swoje dziecko i stale obcująca z nim potrafi zaznajomić je i z procesem kapitalizacji pieniężnej. Przygotowując się np. do kupna mu ubrania może ona wspólnie z dzieckiem składać do skarbonki domowej czy też do kas oszczędności na konto dziecka pewne kwoty w odpowiednich momentach czasu. Wówczas dziecko wie, że ma ono pieniądze przeznaczone dla siebie i że za te pieniądze będzie nabyte dla niego ubranie. Interesuje się ono tym rachunkiem, przypomina rodzicom o wpłatach, a potem gdy zbierze się odpowiednia suma, jakże dumne będzie, gdy razem z matką pójdzie nabywać za swoje pieniądze dla siebie ubranie. Długo musiało ono te pieniądze zbierać i przy tym zawsze pamiętać o ratach, by czasem jakiej nie przeoczyć i nie przedłużyć czasu nabycia nowego ubrania. A co za przyjemność sprawia dziecku, gdy ono ze swego konta może rodzicom pożyczyć pieniędzy i pomóc im w załatwieniu innych wydatków! Potem te pieniądze znów wracają do skarbonki czy też do kasy, bo rodzice są badzo skrupulatni i nigdy nie zatrzymują dłużej u siebie wypożyczonych od niego oszczędności.

Są to wszystko procesy i czynności dostępne dla dziecka. Ile tu jest nowych wrażeń i nowych wiadomości! Poznaje się przy tym pieniądze — takie ładne kolorowe papierki albo okrągłe srebrne lub miedziane krążki. Trzeba się dobrze orientować, jak wygląda złotówka lub pięćdziesiąt groszy, jak dwa złote lub pięć złotych. A jak to przyjemnie, kiedy razem z dzieckiem „tatuś“ lub „mamusia“ odkładają dla siebie pieniądze. Wtenczas załatwia się sprawę na równi z nimi — kładzie się pieniądze jak i oni do skarbonki albo też — idzie się do kasy i tam oddaje się pieniądze z książeczką takiemu panu, który coś w książeczce zapisuje, a pieniądze zabiera. Kiedy przyjdzie czas, oddaje on je napewno i wtenczas na równi z rodzicami idzie się do sklepu po sprawunki. Ten moment robienia tego samego, co i starsi, podnosi ogromnie dziecko we własnych oczach. Młody analfabeta chętnie zabiera się do nauki czytania, pisania i rachunków, by móc sprawdzić, co jest napisane w jego książeczce oszczędnościowej. Po osiągnięciu tych umiejętności dziecko bardzo skrupulatnie sprawdza swój rachunek po każdej wpłacie i podniesieniu pieniędzy.

W Stanach Zjednoczonych A. P. wyzyskano to nastawienie psychiczne dziecka w kierunku zrównania się w czynnościach z dorosłymi i otworzono specjalny bank dla dzieci. Pomysł nie zawiódł. Bank otrzymał bardzo liczną, poważną i punktualną klientelę.

Wstrzymywanie dziecka od oszczędzania pieniężnego do tego czasu, gdy ono się nauczy rozumieć większe liczby i je obrachowywać, uważam za zupełnie niewłaściwe w wychowaniu dziecka, ponieważ wtenczas dziecko jest częściowo zahamowane w swoich naturalnych popędach ku oszczędzaniu i tworzeniu zasobów i nie przejdzie praktycznie życiowego etapu wiążącego wrodzony instynkt człowieka do oszczędzania z czynnikami postępu cywilizacyjnego, nie wżyje się organicznie w zasadnicze momenty obrotu pieniężnego i jego służbę w organizacji i gromadzeniu zasobów ludzkich.

Jeżeli dorosły analfabeta pod wpływem stosunków życiowych doskonale potrafi się obznajmić z pieniądzem i objawami jego obrotu oraz posługiwać się nim przy zdobywaniu zasobów rzeczowych, dlaczegoż ma to być niedostępne dla dziecka, którego umysł jest o wiele żywszy i łatwiej reaguje na wszelkie zjawiska w otoczeniu od dorosłego człowieka. Mechanizm wyrażania myśli za pomocą słowa jest o wiele więcej skomplikowany aniżeli mechanizm oszczędzania, a jednak dziecko opanowuje go z zupełną łatwością na podstawie li tylko obserwacji otoczenia. Nie ulega więc wątpliwości, że ono opanuje z jeszcze większą łatwością i mechanizm oszczędzania, ale musi się życiowo zatknąć z objawami jego w otoczeniu.

Automatycznie wyłania się tu zagadnienie organizacji oszczędności w rodzinie, gdyż tylko na tym podłożu może się rozwijać naturalny popęd dziecka w tym kierunku. W jaki sposób można wciągnąć dziecko do tej organizacji, mówiłem poprzednio, tutaj muszę zaznaczyć, iż odpowiednie postępy dziecka będą w dużej mierze zależeć od stopnia zainteresowania się jego otoczenia zagadnieniem oszczędnościowym i uwypuklenia go w postaci stałych czynności, odbywających się na tym tle w rodzinie, lub powsta-

nia na jej terenie widomej instytucji oszczędnościowej aktywnie działającej. Mam tu na myśli organizację skarbon lub kas rodzinnych.

W pierwszym wypadku każda rodzina oszczędzająca powinnaby posiadać swoją skarbonkę, do której w ciągu umówionego czasu wrzucałaby swoje oszczędności mające określone przeznaczenie związane z potrzebami jej członków. Sumy wrzucane powinny być odnotowywane na właściwych kontach w specjalnych książkach rachunkowych. Skarbonkę i książki otrzymywałaby rodzina od instytucji finansowej, do której kierowałaby swoje wkłady. W umówionych momentach (np. co tydzień lub co miesiąc) inkasent tej instytucji obowiązany byłby otwierać te skarbonki i podejmować złożone w nich sumy w celu wprowadzenia ich na odpowiednie rachunki w reprezentowanej instytucji. Obowiązkiem inkasenta byłoby pouczyć rodzinę o prowadzeniu książek, ewentualnie nawet pomóc w tej czynności, a przy tym dać wskazówki i rady, jak układać budżet domowy, jak zracjonalizować wydatki i potrzeby rodziny, aby zebrać jak największe oszczędności nie obniżając jednocześnie poziomu życia i kultury rodziny.

W drugim wypadku, t. j. w wypadku zorganizowania kasy rodzinnej, oszczędzająca rodzina wybierałaby swojego kasjera, ktory obowiązany byłby prowadzić książki otrzymane od instytucji finansowej i wnosić w umówionym czasie do tej instytucji wszystkie złożone na jego ręce oszczędnosci rodziny z odpowiednimi adnotacjami, na jakie rachunki one mają być zapisane.

Oprocentowanie wkładów nie powinno być jednolite, a uzależnione: 1) od okresu czasu, w ciągu którego dane wkłady pozostawałyby w instytucji, 2) od ich punktualności i 3) od dokładności prowadzenia książek rachunkowych rodziny i wielkości obrotów na rachunkach rodziny w stosunku do jej dochodów i racjonalizowania wydatków.

Za najlepiej ułożone budżety i najwłaściwiej zracjonalizowane wydatki należałoby rodzinom udzielać premii lub nagród. Dane te w odpowiedni sposób opublikowane mogłyby się stać poważnym czynnikiem w racjonalizacji wydatków naszej ludności.

Powstanie tych kas stanowiłoby poważną ostoję w wychowaniu nie tylko dziecka, ale i w wychowaniu młodzieży pozaszkolnej pod względem oszczędnościowym, ponieważ ta ostatnia automatycznie znalazłaby się w sferze działania kas lub skarbon rodzinnych. Akcja ta nie unicestwiałaby jednak akcji kas szkolnych, które mają za zadanie wpojenie młodzieży idei oszczędnościowej w ich życiu pozarodzinnym, a więc częściowo już samodzielnym i przygotowywanie jej do pracy na tym polu na terenie społeczeństwa. Zadania szkolnych kas oszczędnościowych wśród młodzieży pozostającej w uczelniach wymagają specjalnego omówienia, na co sobie w obecnym artykule nie możemy pozwolić dla braku miejsca.

Kończąc omawiane zagadnienia wychowania dzieci i utrzymania młodzieży w idei oszczędnościowej oraz rozwinięcia w nich naturalnego instynktu oszczędzania muszę zaznaczyć, że w całej tej działalności jak najmniejszą rolę powinny odgrywać słowa, teoretyczne wywody i morały o wyrzeczeniach się na rzecz oszczędności, gdyż wszystko to może tylko obrzydzić dziecku chęć gromadzenia koło siebie jakichkolwiek zasobów i zresztą jest dla jego umysłu niedostępne. Natomiast żywa akcja i łatwy do naśladowania czyn porwie zawsze dziecko. Zapomni ono wówczas o swoich grymasach i związanych z nimi zachciankach, a zacznie się entuzjazmować myślą o tych nowych zdobyczach przez oszczędności, ktore mu dadzą o wiele więcej radości niż np. cukierki lub pierwsza z brzegu spotkana zabawka. Trzeba dziecko nauczyć jednego, że nie wszystkim, co ono napotyka, warto się zajmować i że nie wszystkie jego zachcianki mogą skończyć się dla niego przyjemnością, dlatego winno ono wybierać to, co mu da najwięcej radości. Oszczędzanie przeto u dziecka nie powinno być związane z wyrzeczeniem się jakiejś rzeczy, a z chęcią zdobycia czegoś nowego, co mu tej radosci dostarczy. Zresztą samo oszczędzanie nie jest tylko procesem wyrzeczeń się rozmaitych wartości, a drogą do zdobycia nowych niejednokrotnie większych bogactw.

Stanisław Kopczyński.

Działalność Komunalnych Kas oszczędności w województwach południowych w r. 1935

Na terenie 4 województw południowych (krakowskie, lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie) czynnych było w 1935 r. 97 kas oszczędności, przy czym 29 miejskich, 63 powiatowych, 3 związków międzykomunalnych i 2 niekomunalne. Kasy w ciągu roku administrowały następującymi funduszami (sumy bilansowe na dz. 31.XII. 1935 r.):

woj. krakowskie —	24 kasy . .	zł 180.793.000
„ lwowskie —	39 kas . .	„ 186.862.000
„ stanisławowskie —	16 kas . .	„ 26.627.000
„ tarnopolskie —	18 kas . .	„ 16.261.000
Razem —	97 kas	zł 410.543.000

K. K. O. woj. południowych prowadziły 5 oddziałów oraz 9 zakładów zastawniczych.

Ruch wkładów w K. K. O. woj. południowych zaznaczył się dalszym spadkiem wkładów dolarowych oraz rozdrobnieniem wkładów. Spadek wkładów dolarowych i zahamowanie przyrostu wkładów wogóle są charakterystycznym zjawiskiem dla ruchu wkładów w 1935. Jakkolwiek w połowie roku sprawozdawczego dał się zauważyć poważny odpływ wkładów jednak, dzięki opanowaniu sytuacji w listopadzie i grudniu rok sprawozdawczy zamknięty został nadwyżką około 3,5 miliona złotych. Sprawozdanie Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, omawiając zjawisko rozdrobnienia wkładów tak je

charakteryzuje: „Drugim zjawiskiem, które kryje w sobie też poważne niebezpieczeństwo — to od lat przeszło 6-ciu notowany przez nas fakt, że kapitał wkładowy ulega rozdrobnieniu. Ilość książeczek wkładkowych rośnie — mimo że kapitał jest ciągle prawie ten sam. Trzeba jasno sobie powiedzieć, że przyczyną tego nie jest wyłącznie tylko zwiększenie się ilości oszczędzających. Jest w tym także i w pewnej części rozkładanie na większe ilości książeczek swych kapitałów przez wkładców, mających większe kwoty — dawniej na jedną książeczkę składane, aby je łatwiej można było wycofać. Ta przesadna czujność jest wywołana częściowo sytuacją światową, a częściowo wewnętrzną“ [1]).

Ruch wkładów oszczędnościowych w K. K. O. woj. południowych wykazuje poniższe zestawienie:

(tysiące złotych i dolarów):

Województwo	31. XII. 1934 r.				31. XII. 1935 r.			
	w złotych		w dolarach[2])		w złotych		w dolarach[2])	
	Liczba książ.	Suma	Liczba książ.	Suma	Liczba książ.	Suma	Liczba książ.	Suma
Krakowskie . . .	164.545	110.473	9.865	2.393	177.031	113.643	7.609	1.830
Lwowskie	278.920	98 407	17.724	3.096	273.610	102.195	12.261	2.103
Stanisławowskie .	47.963	12.154	2.621	348	46.716	12.410	1.760	243
Tarnopolskie . .	25.396	5.836	1.992	181	25.868	6.121	1.545	126
Razem . .	516.824	226.870	32.202	6.018	523.225	234.369	23.175	4.302

Likwidacja kont dolarowych postępuje od lipca 1934 r. Nowych kont kasy nie otwierają ,gdyż rozporządzenie z 12.VI.1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych wyraźnie zabroniło kasom przeprowadzania tego rodzaju operacji. W ciągu roku zlikwidowano ponad 9.000 książeczek dolarowych na sumę około 1.700.000 dolarów. Część wkładów została wypłacona, część natomiast przekształcona na wkłady w złotych.

Saldo rachunków bieżących wynosiło na ultimo roku sprawozdawczego zł 9.452, wykazując zmniejszenie w porównaniu z rokiem 1934 o zł 673.000. Spadek sald kredytowych rachunków bieżących (czekowe i otw. kredyt) wykazują kasy woj. krakowskiego — zł 1.060.000, kasy innych województw wykazują salda zwiększone.

Zadłużenie kas w instytucjach finansowych wzrosło o zł 3.403.000. Wzrost ten jest pozorny, gdyż zgodnie z nową „instrukcją bilansową“ przeniesiono na r-k kredytów lokaty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zwiększony jest jedynie o około 600.000 zł lombard papierów wartościowych oraz o nieznaczną sumę wzrosły kredyty celowe.

Wykorzystanie kredytu redyskontowego jest mniejsze o zł 4.101.000. Spowodowane to zostało ujęciem w odrębną grupę bilansową redyskonta trat Banku Akceptacyjnego na sumę około zł. 5.529.000.

Fundusze własne kas wzrosły na koniec roku sprawozdawczego o zł 1.151.000 do sumy zł 31.108.000, fundusze emerytalne o zł. 424.000 do sumy zł 9.198.000. Zmniejszyły się w grupie funduszów własnych fundusze specjalne o zł 1.000.000 przez odpisanie na straty wierzytelności nieściągalnych. Sprawozdanie Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie podkreśla, że wzrost funduszów własnych dowodzi, iż kasy starają się utrzymać fundusze zasobowe w nienaruszonej wysokości, zaś straty, jakie mają, odpisywać z funduszów specjalnych, bądź z dochodów lat operacyjnych.

Rozmiary akcji kredytowej K. K. O. woj. południowych ilustrują następujące cyfry na dzień 31.XII. 1935 r.:

tysiące zł

Rodzaj kredytu	Razem	Woj. Krakowskie	Woj. Lwowskie	Woj. Stanisławowskie	Woj. Tarnopolskie
Kredyty wekslowe . . .	69.197	28.266	28.882	7.103	4.946
Weksle protestowane . .	36.766	9.103	22.781	2.581	2.301
R-ki otw. kredytu . . .	12.780	6.131	4.177	1.775	697
Poż. na zastaw. pap. wart.	1.834	679	815	279	61
„ lombardowe . . .	4.744	1.830	2.584	264	66
„ na skrypty dłużne .	21.635	10.582	9.268	1.447	338
„ hipoteczne	88.847	49.649	36.214	2.507	477
Należn. z układów konw. na Bank Akceptacyjny	18.580	8.686	7.565	1.424	905
Ogółem . . .	254.383	114.926	112.286	17.380	9.791

Odpływ wkładów i ich znaczna ruchliwość nie pozwoliły w roku sprawozdawczym na rozwinięcie żywszej działalności kredytowej. Jak podkreśla sprawozdanie „polegała ona przeważnie na porządkowaniu, przemianie i likwidacji kredytów, udzielonych dawniej“.

Kredyty hipoteczne wzrosły w roku sprawozdawczym o zł 7.556.000, podczas gdy w roku 1934 wzrost wynosił zł 4.462.000. Ten znaczny wzrost w ostatnim dwuleciu przypisać należy konwersji kredytów krótkoterminowych na długoterminowe pożyczki hipoteczne, gdyż nowych kredytów w tym czasie prawie zupełnie nie udzielano.

Pożyczki komunalne we wszelkich formach wynosiły na koniec roku 1935 zł 34.875.000 zł., wykazu-

1) Sprawozdanie z czynności Wydziału i Biura Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie za rok 1935 — Lwów 1936 — str. 74 i 2 tabl.

2) Dolary przeliczyć należy do bilansu po kursie 5,25.

jąc wzrost o zł 1.007.000. Wzrost ten spowodowany został wskutek kapitalizacji odsetek, gdyż w roku 1935 nie udzielono związkom samorządowym nowych kredytów. Kredyty komunalne stanowią przeciętnie 13,5% stanu wkładów oszczędnościowych. Niektóre związki samorządowe posiadają w K. K. O. kredyty z lokat zakładów ubezpieczeń społecznych, które to lokaty, zgodnie z art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, ulegną przejęciu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przy jednoczesnym zwolnieniu K. K. O. z obliga. Kredyty komunalne są przyczyną trudności w wielu kasach. Wskutek ciężkiego położenia samorządu do większości związków samorządowych wszczęte zostało postępowanie oddłużeniowe. Centralna Komisja oszczędnościowo - oddłużeniowa dla samorządu przyznaje dłużnym związkom samorządowym ulgi w spłacie, wyrażające się obniżeniem oprocentowania do 6% oraz rozterminowaniem spłaty do lat 36½. Oczywiście ulgi te zamrażają wierzytelności, sięgające w niektórych K.K.O. do 30% ogółu wkładów, co przy znacznym ruchu wkładów ujemnie odbija się na zdolności płatniczej kas, zwłaszcza że ustawodawstwo oddłużeniowe rolne unieruchomiło już i tak poważne kapitały kas i obniżyło oprocentowanie do granic ceny własnej kapitału w kasach. Pomoc odsetkowa Skarbu Państwa napotyka natomiast na pewne trudności.

Akcja konwersyjna długów rolniczych w oparciu o Bank Akceptacyjny prowadzona była przez K. K. O. woj. południowych bardzo intensywnie, wobec czego należności z tytułu układów konwersyjnych, zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny wzrosły w ciągu roku sprawozdawczego o zł 14.491.000 i wynosiły na ultimo 1935 r. sumą zł 18.580.000. Akcepty uzyskane przez K. K. O. w Banku Akceptacyjnym na sumę zł 6.275.000 zostały zdyskontowane w częściowej sumie w Banku Polskim i bankach państwowych.

Portfel wekslowy, wynoszący na dz. 31.XII.1935 r. sumę zł 105.963.000 wykazuje poważny spadek o zł 15.107.000, spowodowany konwersją zadłużeń rolniczych przy pomocy Banku Akceptacyjnego, innych zaś zadłużeń na kredyty długoterminowe. Pretensje nieuregulowane (weksle protestowane, zaskarżone, przeterminowane) stanowią 34,7% ogólnego portfelu wekslowego. W poszczególnych kasach daje się zauważyć wielka rozpiętość procentowego stosunku weksli protestowanych do ogólnego portfelu wekslowego. Waha się on w granicach ½% do 60%, przy czym w kasach powiatowych jest on z reguły wyższy. Sprawozdanie podkreśla konieczność dążenia do realizacji pretensji nieuregulowanych, zalecając zawieranie układów, bądź odpisywanie na straty należności nieściągalnych i wątpliwych, przez co oczyści się z fikcji bilanse kas.

Nieproporcjonalną zwyżkę wykazują pożyczki na skrypty dłużne i na rachunkach otwartego kredytu. Pożyczki na skrypty dłużne wzrosły o zł 19.148.000 do sumy zł 21.635.000 na 31.XII.1935 r., rachunki otwartego kredytu o zł 5.713.000 do sumy zł 12.780.000. Wzrost ten jest pozorny ,gdyż w tej formie uwidoczniono w bilansach kredyty komunalne, wykazywane dotychczas oddzielnie.

Lokaty K. K. O. w papierach wartościowych wykazują znaczny przyrost. Przyrost wkładów oraz rezerwy płatnicze ulokowane zostały w ten sposób, że zwiększono portfel papierów wartościowych o około zł 11.000.000. Zjawisko zmiany kierunku polityki lokacyjnej kas tłumaczy się nie tylko zwiększoną ostrożnością w działalności kredytowej, ale także dążeniem do zachowania możliwie dużych rezerw płynności, któreby jednak przynosiły dość znaczne oprocentowanie. Jednym z powodów jest również żywy udział K. K. O. w subskrypcji 3% Pożyczki Inwestycyjnej. K. K. O. woj. południowych, jako placówki subskrypcyjne, partycypowały w ogólnej kwocie subskrypcji w 4,31%, na sumę zł 10.415.400, przy czym ilość subskrybentów wynosiła 28.080. Dalszym powodem był lombard 6% Pożyczki Narodowej, której część przejęły z zastawu K. K. O. na własność, wobec nieuregulowania pożyczek w terminie. Ogólna suma papierów wartościowych w bilansie zbiorowym K.K.O. na 31.XII.1935 r. wynosi zł 29.203.000, w tym papiery wartościowe funduszu zasobowego zł 8.109.000.

Pogotowie płatnicze kas zmalało w porównaniu z rokiem 1934 o zł 10.430 i wynosiło na ultimo 1935 r zł 13.514.000, co wskazuje na wzmożone wypłaty oraz na ulokowanie wolnych kapitałów w papierach wartościowych. Dochody brutto wynosiły za rok 1935 — zł 21.151.000, zaś wydatki brutto zł 18.578.000, wobec czego nadwyżka brutto wynosiła na 31.XII.1935 r. — zł 2.573.000.

K. K. O. woj. południowych pracowały w roku sprawozdawczym na ogół w warunkach niepomyślnych. Zahamowanie wzrostu wkładów, zmiany w finansach komunalnych, stwarzające trudności w związkach samorządowych, zahamowanie działalności kredytowej i t. p., stwarzały znaczne trudności, które kasom pokonać wypadło. W każdym bądź razie uznać należy, że dalsze porządkowanie zamrożonych kredytów, intensywna akcja konwersyjna, opanowywanie chwilowych odpływów wkładów, są dodatnim wynikiem działalności w r. 1935.

Es.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu sierpniu 1936 r.

Dz. Ust. nr 59,
poz. 436. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 2 lipca 1936 r. o zmianie statutu Banku Gospodarstwa Krajowego;
poz. 438. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 10 lipca 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 maja 1924 r. o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Dz. Ust. nr 60,
poz. 441. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 25 lipca 1936 r. w sprawie przedsiębiorstw zbierania i udzielania informacji o stosunkach gospodarczych.

Dz. Ust. nr 62,
poz. 454. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnetrznych z dn. 26 czerwca 1936 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych;
poz. 455. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 30 lipca 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Banku Polskiego.

Dz. Ust. nr 63,
poz. 460. Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wewnętrzn. z dn. 31 lipca 1936 wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o zmianie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 26 marca 1935 r. w sprawie organizacji i trybu postepowania Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu;
poz. 461. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 12 sierpnia 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o paszportach.

Dz. Ust. nr 64,
poz. 462. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 4 sierpnia 1936 r. w sprawie targowisk;
poz. 464. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 14 sierpnia 1936 r. o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów.

Kronika Krajowa

Nowe K. K. O. z uprawnieniami agentów dewizowych.

Obwieszczeniem Min. Skarbu z dn. 4.9 b. r. lista agentów dewizowych została uzupełniona przez przyznanie prawa agentów m. i. następującym K. K. O.:

Komunalna Kasa Oszczędności m. Wejherowa,
K. K. O. powiatu wadowickiego w Wadowicach,
K. K. O. powiatu chełmińskiego w Chełmnie,
K. K. O. powiatu makowskiego w Makowie Maz.,
K. K. O. miasta Rawicza,
K. K. O. miasta Sanoka,
K. K. O. powiatu wrzesińskiego w Wrześni,
K. K. O. miasta Mysłowic,
K. K. O. miasta Rybnika,
K. K. O. miasta Żor,
K. K. O. miasta Wodzisławia,
K. K. O. miasta Brodnicy,
Miejska K. K. O. w Międzychodzie,
Miejska K. K. O. w Starogardzie,
Miejska K. K. O. w Lesznie,
K. K. O. miasta Stryja.

Przypominamy, że uprawnienia banków dewizowych posiadają następujące K. K. O.: m. Cieszyna, m. Gdyni, m. Lwowa, pow. lublinieckiego.

Ogółem w Polsce banków dewizowych jest 45 (z tego 16 w Warszawie), zaś agentur dewizowych 105 (w tym 19 w Warszawie).

Sytuacja gospodarcza Polski w oświetleniu B. G. K.

Bank Gosp. Krajowego w następujący sposób charakteryzuje położenie gospodarcze w Polsce w lipcu i sierpniu b. r.:

Ostatnie dwa miesiące, lipiec i sierpień, przyniosły wyraźną poprawę sytuacji gospodarczej, która miała swe główne źródło przede wszystkim w używieniu ruchu budowlano - inwestycyjnego jak również w pewnym stopniu w zaznaczającej się poprawie w rolnictwie.

Znaczne ożywienie ruchu budowlanego jak również robót inwestycyjnych spowodowało wzrost zatrudnienia w szeregu gałęzi przemysłowych. Produkcję zwiększyły więc poszczególne działy przemysłu mineralnego, a w szczególności cementownie, cegielnie i huty szklane, następnie przemysł drzewny, który korzysta z dobrych koniunktur zarówno wewnątrz kraju jak i na rynkach zagranicznych; wzrosła również wytwórczość hutnictwa, przemysłu metalowo - maszynowego i elektrotechnicznego. Wzrastający zbyt na rynku krajowym przyczynił się do zwiększenia wydobycia węgla; przemysł włókienniczy, zakończywszy w lipcu dość pomyślny sezon sprzedaży letniej, przystąpił w sierpniu do produkcji na sezon zimowy zwiększając wydatnie zatrudnienie zakładów.

Rolnictwo, dzięki korzystnej tendencji na rynkach zagranicznych i wykorzystaniu kredytów zaliczkowych i zastawowych, uniknęło w roku bieżącym zwykłego po żniwach spadku cen. Znaczna poprawa notowań zbóż w porównaniu z rokiem ubiegłym oraz zwiększony zbyt, w dużej mierze za granicą, szeregu artykułów rolnych przyczyniają się do podniesienia zdolności nabywczej wsi i sytuacji finansowej rolnictwa. Świadczy o tym zwiększony zbyt nawozów sztucznych, maszyn i narzędzi rolniczych oraz innych artykułów sprzedawanych na rynku wiejskim.

Poprawa w rolnictwie, zwiększenie procesów inwestycyjnych i ożywienie produkcji przemysłowej znajdują odbicie w kształtowaniu się sytuacji rynku pieniężnego, na którym nastąpiło w ostatnich miesiącach całkowite uspokojenie. Ruch wkładów, na ogół zwyżkowy, nie był jednak jednolity w poszczególnych ich kategoriach i rodzajach instytucji; z jednej bowiem strony ożywienie procesów inwestycyjnych oraz w pewnej mierze również zwiększenie zakupów, występujące zwykle na początku jesieni, powodowały wycofywanie lokat głównie z rachunków oszczędnościowych, podczas gdy z drugiej strony ożywienie obrotów, przy przewadze interesów gotówkowych, sprzyjało zwiększaniu się płynnych rezerw przedsiębiorstw na rachunkach bieżących i czekowych. Napływ środków do banków i ożywienie życia gospodarczego nie znalazły jednak odbicia w zwiększeniu operacji kredytowych; operacje te bowiem, poza wynikającymi z uruchomienia kredytów zastawowych i zaliczkowych dla rolnictwa, nie wykazały wzrostu. głównie w związku z małą podażą materiału wekslowego. Zainteresowanie papierami wartościowymi osłabło, co przyczyniło się w lipcu do zmniejszenia obrotów przy zniżkowej tendencji kursów; w sierpniu jednak tendencja była znów mocniejsza. Wypłacalność w przemyśle i handlu poprawiła się w ostatnim czasie; daje się również stwierdzić pewna poprawa wypłacalności w rolnictwie.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym, zwykle słabe w miesiącach letnich, w roku bieżącym były dość żywe; wzrosła również znacznie w lipcu i sierpniu wymiana handlowa z zagranicą przekraczając poważnie poziom zeszłoroczny. Wskutek zwiększenia przywozu, zwłaszcza surowców, bilans handlowy został zamknięty w sierpniu saldem ujemnym w wysokości 1,6 mil. zł.

Wiadomości zagraniczne

Oszczędność w Austrii.

Statystyka opracowana przez Związek austriackich kas oszczędności podaje następujące cyfry za lata 1934 — 1935 w kasach oszczędności:

	1934	1935	wzrost
Ilość książeczek	2.036.974	2.059.297	22.323 (1.1%)
Ilość rachunków czekowych	25.740	27.369	1.629 (6.33%)

Suma wkładów oszczędności

31.XII.34	31.XII.35	wzrost
1.479.595.553 szyl.	1.561.238.507 szyl.	81.642.954 szyl.

Suma wkładów czekowych

31.XII.34	31.XII.35	wzrost
116.498.888 szyl.	127.357.328 szyl.	10.858.440 szyl.

Z ogólnej sumy przyrostu wkładów, t. j. 92.501.394 szylingów, 43.028.069 szyl stanowią wypłacone i dopisane roczne procenty. Średnio biorąc na koniec 1935 r. jeden rachunek oszczędnościowy wynosił 758,14 w porównaniu z 624,37 szyl. w roku ubiegłym, wysokość zaś średnia wkładu czekowego podniosła się z 4.526 w 1934 na 4.653 szyl. w 1935.

Z tej statystyki wynika, że przeszło jedna trzecia mieszkańców Austrii posiada rachunki szczędnościowe i że zarówno ich ilość jak i wysokość powoli, ale stale wzrasta.

Ciekawe jest porównanie wysokości wkładów na koniec 1935 i 1913 r. Mianowicie kasy oszczędności znajdujące się na obecnym obszarze Austrii posiadały w 1913 r. 2.962.226.461 koron złotych, co w przeliczeniu na obecne s zylingi wynosi 5.459.975.813. Uwzględniwszy wyżej podane dane plus nowe kasy Burgenlandu z 3.333.792 szyl. wkładów, przekonamy się, że kasy austriackie od czasu inflancji odzyskały już 30% stanu wkładów sprzed wojny.

Oszczędność na raty.

Jeden z banków w St. Louis (U. S. A.) zdaje się pomyślnie rozwiązał zagadnienie spopularyzowania wkładu oszczędności i dostosowania go do zwyczaju kupna na raty.

Według tego systemu właściciel rachunku oszczędnościowego zaofiarowuje sprzedawcy auta, lodowni etc. „zlecenie wypłaty na termin“ ze swego rachunku oszczędnościowego, powiedzmy — płatne za 6 miesięcy. W ten sposób zamiast wpłacać sprzedawcy raty miesięczne czy tygodniowe nabywca uskutecznia te wpłaty na swój rachunek oszczędnościowy. Dzięki temu po określonym czasie będzie miał na tyle, by móc honorować „zlecenie wypłaty w terminie“, a nawet saldo, które mu zostanie, będzie większe od początkowego.

Sprzedający zaś bierze to „zlecenie wypłaty“ i przedstawia bankowi, który je ostemplowuje i wypełnia. na umówioną kwotę. W ten sposób „zlecenie“ to staje się czemś w rodzaju bonu kasowego lub dowodu wkładu płatnego w terminie. Z chwilą gdy bank to zlecenie wyda — stanowi ono rodzaj debetu na rachunku oszczędnościowym, przy czym bank nie poniesie straty, nawet gdyby wkładca nie uskutecznił wpłat, w chwili bowiem wydania „zlecenia wypłaty“ saldo rachunku musi być przynajmniej równe nominalnej sumie „zlecenia“.

Jasnym jest, że tranzakcja taka jest dla banku korzystna, zwiększają się bowiem wkłady na istniejących już rachunkach, powiększając dochody banku. Poza tym bank uzyskuje nowy atut propagandowy: system otrzymywania „procentów od wydatków“ może mu zjednać nowych wkładców. Może zaś mieć jeszcze korzyść dodatkową, gdy sprzedawca towaru dyskontuje w banku zlecenie wypłaty przed terminem.

Oryginalna oszczędność celowa.

Papuasi mieszkający w głębi Gwinei holenderskiej stanowią ludność osiadłą żyjącą z rolnictwa, hodowli bydła i myślistwa. Jako środek wymienny w handlu służą im skorupki pewnego rodzaju muszli, zęby psie, toporki kamienne i t. p. Jest rzeczą interesującą, że monety „muszlowe“ przywożone z innych krajów nie mają dla nich wartości obiegowej. Stąd też Papuasi nie cierpią na wciskanie się obcych pieniędzy do kraju, nie znają inflacji.

Głównym celem oszczędności u Papuasów jest kupno żony. Dziewczyna kosztuje tam przynajmniej 30 zębów psich i 6 toporków kamiennych, najwyżej — 50 do 60 zębów psich, 70 muszelek i 5 toporków. Cena ta zależy naturalnie od wyglądu dziewczyny; jednakże dziewczyna nie może być sprzedana wbrew swej woli, ani też nie jest uważana za niewolnicę męża. Poza tym cena sprzedażna uważana jest za równowartość pracy, jaką przedstawia dziewczyna dla rodziców.

Ponieważ kawalerowie nie cieszą się poważaniem u Papuasów, przeto młodzi ludzie zaczynają tam bardzo wcześnie oszczędzać na kupno małżonki. Należy tam do tradycji, że patriarcha rodu zawiesza na szyi chłopców jako pierwszą oszczędność psi ząb zapraszając w ten sposób rodziców i przyjaciół do podobnych podarków. Wielu młodzieńców udaje się za pracą w odległe strony, aby móc zebrać odpowiednią sumę na kupno żony.

Gdy u innych dzikich ludów oszczędza się po to, aby zdobyć więcej szacunku w obrębie szczepu lub też aby stworzyć sobie rezerwę na ciężkie dni za grobem, u Papuasów oszczędność przyjęła formę kupna żony i w ten sposób spełnia swój cel etyczny dla dobrobytu ludności. (Deutsche Sparkassen-Zeitung, Berlin).

Z książek i wydawnictw

II Poradnik Księgowego.

Związek Księgowych w Polsce wydał II Poradnik Księgowego zawierający działy: 1) zagadnienia ogólne księgowości, 2) księgowość przedsiębiorstw specjalnych, 3) państwowych, 4) księgowość rolna, 5) księgowość organizacji społecznych, 6) rachunkowość związków samorządowych, 7) organizacja i kierownictwo, 8) ustawodawstwo skarbowe, 9) ustawodawstwo społeczne, 10) rzeczoznawcy księgowości, 11) ruch zawodowy, 12) informacje.

Każdy dział zawiera artykuły rozumowane omawiające najżywotniejsze zagadnienia z danej dziedziny oraz przepisy prawne ich dotyczące doprowadzone do stanu ostatniej aktualności (po dzień 31.7.1936 r.). W Poradniku zwraca uwagę dział zagadnień ogólnych księgowości, takich jak bilanse,, analiza i krytyka ich, inwentarz, szacowanie remanentów, zagad-

nienia amortyzacji, odpisów wierzytelności wątpliwych, kontroli ilościowych, rezerw, prawidłowości i rzetelności ksiąg itd.

Doskonale opracowany jest dział ustawodawstwa społecznego pod naczelną redakcją naczelnego dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych p. J. W. Łgockiego. Zawiera komentarze, orzecznictwo itp. materiały, które sprawiają, iż jest to jedyne tego rodzaju opracowanie w piśmiennictwie polskim.

Bogaty dział adresowo - informacyjny krajowy i zagraniczny, szereg tabel itp. danych uzupełniają b. bogatą treść Poradnika. (Nabyć go można w Związku Księgowych w Polsce, Warszawa, Złota 6, tel. 266.00, za cenę zł. 12.— na miejscu, lub zł. 13.— z przesyłką wpłacając należność na konto P. K. O. 5626).

Mały Rocznik Statystyczny.

Wyszedł świeżo z druku „Mały Rocznik Statystyczny" za rok 1936, wydawnictwo Głównego Urzędu statystycznego w Warszawie, str. 336.

Doskonale redagowane to najpopularniejsze w Polsce wydawnictwo statystyczne (nakład 45.300 egz.!) zawiera 446 tablice i 225 wykresów, w czym 4 mapy kolorowe. O bogactwie treści daje ogólne pojęcie sam suchy spis działów „Rocznika", a więc: Położenie geograficzne, meteorologia; Powierzchnia, podział administracyjny, ludność; Ruch ludności; Dochód społeczny; Własność nieruchoma; Rolnictwo, leśnictwo, hodowla, rybołówstwo; Przedsiębiorstwa, zrzeszenia gospodarcze, upadłości; Górnictwo i przemysł; Handel wewnętrzny, spożycie; Handel zagraniczny; Komunikacja; Pieniądz i kredyt; Ceny; Praca; Opieka społeczna; Zdrowotność publiczna; Ubezpieczenia; Szkolnictwo; Oświata pozaszkolna, życie umysłowe i kulturalne, sport, stowarzyszenia; Wyznania; Sejm i Senat; Administracja wewnętrzna; Armia; Sądownictwo, więziennictwo i przestępczość; Finanse Skarbu Państwa i samorządu. Zaznaczyć należy, że tablice dotyczące wyżej wymienionych dziedzin życia zbiorowego w Polsce podają również najważniejsze dane z życia innych krajów.

Komunalnym kasom oszczędności poświęcono 3 tablice: główne pozycje bilansowe i rachunków strat i zysków w latach 1934 — 35, wkłady oszczędnościowe w latach 1928 — 35 i kredyty krótkoterminowe w latach 1928 — 35. Brak jest natomiast danych ilustrujących obroty na rachunkach oszczędnościowych K. K. O.

Dobór i bogactwo treści, przejrzysty układ i liczne wykresy ułatwiające orientację w suchym pozornie zbiorowisku cyfr, a wreszcie last not least niska cena (1 zł) stawiają Mały Rocznik w rzędzie najpożyteczniejszych wydawnictw popularno - naukowych w Polsce, niezbędnych i dostępnych dla każdego, kto interesuje się przejawami życia zbiorowego.

STATYSTYKA

Stan wkładów w kasach oszczędności na dzień 31.VIII 1936 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kąs oszczędności Województwa	Liczba kas 31.VIII. 36	OGÓŁEM			Wkłady na książeczkach oszczędnościowych *a*			Wkłady na rachunkach czekowych *b*, bieżących i otwartego kredytu		
		30. I	31.VII	31.VIII	30.VI	31.VII	31.VIII	30.VI	31.VII	31.VIII
P. K. O.	**1**	**825 243**	**825 842**	**834 051**	**645 190**	**650 633**	**648 265**	**180 053**	**175 209**	**185 786**
Komunalne Kasy Oszczędności *c*	**362**	**682 940**	**690 410**	**685 802**	**612 504**	**614 476**	**610 643**	**70 436**	**75 934**	**75 159**
Miejskie	128	449 314	455 020	451 204	402 280	402 618	399 319	47 034	52 402	51 885
Powiatowe	228	229 207	230 861	230 112	206 711	208 382	20 861	22 496	22 479	22 251
Związków międzykomunalnych	5	3 210	3 188	3 163	2 862	2 808	2 687	348	380	376
Wojewódzka	1	1 209	1 341	1 323	651	668	676	558	673	647
M. st. Warszawa	1	106 826	111 955	111 545	82 676	83 721	82 977	24 150	28 234	28 568
Warszawa	25	34 970	35 296	35 191	31 267	31 479	31 232	3 703	3 817	3 959
Łódź	17	14 662	14 732	14 928	11 935	11 762	11 946	2 727	2 970	2 982
Kielce	18	15 207	15 241	15 521	12 642	12 990	13 091	2 565	2 251	2 430
Lublin	19	7 417	7 557	7 381	6 361	6 469	6 418	1 056	1 088	963
Białystok	14	5 094	5 132	5 191	4 235	4 220	4 290	859	912	901
Wilno	8	6 877	6 914	6 928	5 867	5 923	5 924	1 010	991	1 004
Nowogródek	8	1 593	1 5 4	1 581	1 216	1 232	1 258	377	302	323
Polesie	9	2 406	2 280	2 161	1 784	1 742	1 688	622	538	473
Wołyń	14	3 735	3 786	3 769	2 810	2 851	2 802	925	935	967
Poznań	74	104 102	106 123	105 772	96 247	97 992	97 972	7 855	8 133	7 800
Pomorze	41	35 718	35 877	35 817	29 974	30 065	29 947	5 744	5 812	5 870
Śląsk	18	125 975	126 137	124 555	118 667	118 532	117 279	7 308	7 605	7 276
Kraków	24	122 581	122 224	121 371	117 398	117 130	116 387	5 183	5 094	4 984
Lwów	37	77 616	77 756	76 372	71 940	71 117	70 376	5 676	6 639	5 996
Stanisławów	17	11 730	11 463	11 295	11 357	11 125	10 939	373	338	356
Tarnopol	18	6 431	6 403	6 424	6 128	6 126	6 117	303	277	307
Inne kasy *d*	**2**	**33 010**	**33 674**	**33 229**	**32 878**	**33 555**	**33 112**	**132**	**119**	**117**

a Bez sum figurujących na książeczkach oszczędnościowych wystawionych przez K. K. O. przed wejściem w życie Rozp Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X 1934 r. o K. K. O., na rzecz państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych instytucji finansowych i ubezpieczeń społecznych z tytułu udzielonych kasom przez te instytucje kredytów. *b* R-ki czekowe w P. K. O. *c* Wobec nienadesłania sprawozdań za m. sierpień dla 6 kas, wzięto sumy z m. lipca. *d* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Źródło: Sprawozdania miesięczne kas.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU STOPNICKIEGO W BUSKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		3.204 75	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		9.178.14	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1.158,50	
d) pozostałość w innych K. K. O.	6.773,26	6 773,26	
e) bony inwestycyjne			20 314,65
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		424,80	
c) listy zastawne i obligacje		13.752,00	
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		3 805,00	17.981,80
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (1458 kont)			149.478.00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dys. i poż. wekslowych (206 kont)		75.533,55	
b) pochodzące z innych kredytów			75.533.55
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartośc.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone inn. wart. (2 konta)		92.385,00	92.385,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (.... kont)			
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (2 konta)			1.695,00
15. Odsetki zaległe			17.832,70
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.977,37
18. Różne			10.360,60
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			483,00
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		47.974,65	47.974 65
Razem			436.015,82
21. Depozyty		223.527 26	
22. Udzielone gwarancje		79.168,40	
23. Inkaso		13.552,87	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		2,00	316.250,53
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			752.266,35

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			40.000,00
2. Fundusz zasobowy			490,62
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (3 konta)		210,22	
b) terminowe (3 konta)		168.316,93	168.527,15
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (81 kont)		33.197,78	
b) terminowe do 3 miesięcy (99 kont)		6.414,01	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (.... kont)	6.773 26	24.942,33	64.554,12
8. Rach. bieżące*) (czek., przekaz. i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (kont)		10 109,48	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych		17.626,50	27.735,98
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			794,60
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		10.150,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			10.150,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		81.832,03	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		15.000,00	
d) przez inne instytucje			96.832,03
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			25.125,54
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).			1.805 78
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			436.015,82
22. Różni za depozyty		223.527,26	
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		79.168,40	
24. Różni za inkaso		13.552 87	
25. Bank Akceptacyjny		2,00	316.250,53
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			752.266,35

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	14.441,12	
b) od rachunków bieżących	62,94	
c) od redyskonta weksli	592,08	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	7.370,54	
e) różne inne	21.555,88	44.022,56
2. Prowizje wypłacone		282,77
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	15.084,07	
b) świadczenia socjalne	1.324 93	
c) wydatki rzeczowe	1.451,52	17.860,52
4. Podatki i opłaty skarbowe		676,86
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	278,61	278,61
6. Odpisy na dłużnikach		49.674,40
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		4,85
9. Różne		906,91
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		
Razem		113.707,48

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	18 788,07	
b) od rachunków bieżących	8.791 11	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	395,10	
g) od K. K. O. i Banków	410,19	
h) różne inne	27.876,52	56 260 99
2. Prowizje pobrane		6.864 11
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		846,65
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		1.761,08
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		47.974,65
Razem		113 707,48

Buchalter (—) **Józef Białas**
Tymczasowy Zarząd: Przewodniczący (—) **Otton Tomaszewski**
Zastępca (—) **Józef Białas**
Członek (—) **Brunon Żelazowski**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WILNA.

Bilans roczny netto na dzień 31-go grudnia 1935 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		31.272 86	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		52.100,28	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		462.620,C0	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			545.993,14
2. Kupony			29.387,63
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.152.784,25	
c) listy zastawne i obligacje		45.994,05	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bank. Komunaln.		8.345,50	1.207.123,80
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			103.018.75
7. Weksle zdyskontowane (85 kont)			405.437,39
8. Pożyczki wekslowe (1290 kont)			225.203,25
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dyskonta i poż. wekslowych (116 kont)		30.160,88	
b) pochodzące z in. kredytów (4 konta)	14.120,38	21.434,25	51.595,13
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpiecz. papier. wart. (3 konta)		3.716,00	
b) zabezpieczone hipoteką (46 kont)	33.143,87	923.765,47	
c) zabezpiecz. innemi wart. (13 kont)		592.256,82	1.519.738,29
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papier. wart. i ks. oszcz. (790 kont)		76.127,60	
b) innych wartości (6 kont)		7.510,00	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			83.637,60
12. Pożyczki na skrypty dłużne (6 kont)			14.951,04
13. Pożyczki hipoteczne (6 kont)	172.922,30		391.076,84
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego*			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			171.590,28
17. Ruchomości			25.952,79
18. Różne			12.941,20
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		71,00	71,00
b) za rok sprawozdawczy			
20-a. Zakład Zastawniczy			555.527,80
Razem			5.343.245 93
21. Depozyty			1.592.864,57
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			38.106,06
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Eemerytalnego			
Ogółem			6.974 216,56

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			84.936,24
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			1.360,35
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *			
a) bezterminowe (4 konta)		55.871,59	
b) terminowe (5 kont)		694.168,72	750.040,31
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (6755 kont)	18.338,70	2.638.149,45	
b) terminowe do 3 miesięcy (231 kont)		380.632,76	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunk. (503 kont)		626.128,46	3.644.910,67
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (14 kont).		181.194,65	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (298 kont)	35,84	182.509,90	363.704,55
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			343.333,74
10. Zobowiązania inkasowe			193,24
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			1.017,00
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			22.882,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			4.072,36
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.368,20
21. Nadwyżki: a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			18.427,27
Razem			5.343.245,93
22. Różni za depozyty			1.592.864,57
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			38.106,06
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			6.974.216,56

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	199.860,91	
b) od rachunków bieżących	13.977 05	
c) od redyskonta weksli		
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.104,81	
e) różne inne	28,01	215.970,78
2. Prowizje wypłacone		543,38
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	119.554,60	
b) świadczenia socjalne	7.446,69	
c) wydatki rzeczowe	21.909,36	148.910,65
4. Podatki i opłaty skarbowe		1.110,08
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	1 360,35	
b) ruchomości	2.679,25	4.039,60
6. Odpisy na dłużnikach		6.818,00
7. Różnice kurs. na r-kach w walut. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		29.568,67
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaw.		
11. Nadwyżka		18.427,27
Razem		425.388,43

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	64.371,29	
b) od rachunków bieżących	129.935,41	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	12.687,66	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	1.075,65	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	17 180,28	
f) od papierów wartościowych	96.346,07	
g) od K. K. O. i Banków	9.799,40	
h) różne inne	39 215,64	370 611,40
2. Prowizje pobrane		26.726,75
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		495,00
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		7.231,86
6. Odzyskane straty		1.355,12
7. Opłaty na koszty administracji		18.957,30
8. Różne dochody		11,00
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		425 388.43

Dyrekcja: p. o. Dyrektora Zarządzającego (—) Anatol Fried
Zastępca (—) Aleksander Umiastowski
(—) Antoni Illinicz
(—) Aleksander Safarewicz
(—) Aleksander Zasztowt

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) Ferdynand Tracz
(—) Mieczysław Gutkowski
Członkowie: (—) Eugeniusz Kozłowski
(—) Kazimierz Młynarczyk
Główny Buchalter (—) Michał Gruźdź

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SOKÓLSKIEGO W SOKÓŁCE.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1935 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		6 580,53	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		320.35	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		84.00	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			6.984,88
2. Kupony			
3. Waluty obce	1,71		1,71
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	106.00	5.990,75	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje Związków Komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		4.746,50	10.737,25
5. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			
6. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			
7. Weksle zdyskontowane (4 konta) .			8.530,00
8. Pożyczki wekslowe (81 kont) . .			7.755,00
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (177 kont)		51.808.85	
b) pochodzące z in. kredytów (89 kont)		24.310,26	76.119,11
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezpiecz. inn. wartośc. (2 konta)			36.226,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw . .			
a) papierów wart. i ks. osz. (7 kont)		410 55	
b) innych wartości (11 kont) . .		15.014 98	
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			15.425,53
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (123 k.)			72.388,00
15. Odsetki zaległe			11.061 22
16. Nieruchomości			54.678 39
17. Ruchomości			4.846,75
18. Różne			1.565,77
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.701,72
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		66.189,21	
b) za rok sprawozdawczy . . .		14.789,93	80.979,14
Razem . .	107,71		389 000,47
21. Depozyty			29.737 00
22. Udzielone gwarancje			509.52
23. Inkaso			11.422,97
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			71.398,00
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem. .	107,71		502.057,96

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. Fundusz zasobowy			3.745,81
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			90.40
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			1.490.58
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (5 kont) . . .		220,02	
b) terminowe (3 konta) . . .	649,20	40.032.65	40.252,67
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (785 kont) . . .	87,64	33.836,50	
b) terminowe do 3 miesięcy (57 kont) .	2.712,94	45.520,28	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe			79.356.78
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (3 konta) . .		13 344 00	
b) osób f.z. i pr.-prywatnych (14 kont)		8.900.92	22 244 92
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			27.372,81
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		1.010,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.		9.200,00	10.210,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			56.036,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		47.228,70	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			47.228,70
15. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			
16. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			42.842,35
19. Różne			380,73
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			7.748 72
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .	3.449.78		389.000,47
22. Różni za depozyty			29.737,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			509,52
24. Różni za inkaso			11.422,97
25. Bank Akceptacyjny			71.398,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem . .	3.449,78		502.067,96

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	5.743,24	
b) od rachunków bieżących . . .	543,26	
c) od redyskonta weksli	4 291,81	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	7.397,09	
e) różnice odsetek prawnych . . .	2.368,57	20.343,97
2. Prowizje wypłacone		389,72
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	13.319,55	
b) świadczenia socjalne	1.202,82	
c) wydatki rzeczowe	2.727 04	17.249,41
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	820.18	
b) ruchomości	471 35	1.291,53
6. Odpisy na dłużnikach		42,29
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego .		
11. Nadwyżka		
Razem . .		39 316,92

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	11.066.30	
b) od rachunków bieżących . . .	3.654.07	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	1.087.34	
d) od układów konwersyjnych . . .	1.796,92	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	515.24	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	380,37	18.500 24
2. Prowizje pobrane		3.618,90
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		1.914,80
6. Odzyskane straty		493,05
7. Opłaty na koszty administracji . .		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		14.789,93
Razem . .		39.316,92

P. o. buchalter (—) M. Pelikszowa

Dyrektor Zarządzający (—) Ryszard Pietrasz

Członek dyrekcji (—) Piotr Sobociński

Komisja Rewizyjna:
(—) F. Natuniewicz
(—) S. Łabecki
(—) M. Kapuścik

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU RADOMSKIEGO W RADOMIU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		20.233.37	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		29.469,27	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		66.391,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			116 093,64
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		36.305,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		16 870,00	53.175,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			79.697,00
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (2407 kont)			629 637,00
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (723 kont)		310.724,58	
b) pochodzące z innych kredytów*			310.724,58
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpiecz. innemi wartośc. (8 kont)		950 654,00	950.654 00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (27 kont)		3.655,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			3.655,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjn. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (1100 kont)			569.562,19
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			165 600,00
17. Ruchomości			6 939,58
18. Różne			49.245,68
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			5.078,02
20. Straty za rok sprawozdawczy			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			2.940.062,03
21. Depozyty			431.709.13
22. Udzielone gwarancje			10.000.00
23. Inkaso			14.162,95
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			217.174,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			3.613.108,11

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			200.000,00
2. Fundusz zasobowy			146.239,92
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			7.200,00
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (10 kont)		3.928,00	
b) terminowe (2 konta)		891,17	4.819,17
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (5046 kont)		799.492 84	
b) terminowe do 3 miesięcy (253 konta)		593.582,48	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (226 kont)			1.983.162,74
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno-publ. (7 kont)		74 265,00	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (74 kont)		63.951,00	138.216,00
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		35.995.00	
b) w Bankach Państwowych		72 810,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		48.045,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			156.850,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			194.899,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		63.499,50	63.499,50
15. Banki i K. K. O. Loro			911,26
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			11 316,97
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.).			29.2[illegible]0,07
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych		674,33	
b) za rok sprawozdawczy		568,07	1.242 40
Razem			2.940.062,03
22. Różni za depozyty			431.709,13
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			10.000,00
24. Różni za inkaso			14.162 95
25. Bank Akceptacyjny			217.174,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			3.613.108,11

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	102.891,67	
b) od rachunków bieżących	5.099,28	
c) od redyskonta weksli	10.352,58	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	7.523.97	
e) różne inne	36,61	125.904,11
2. Prowizje wypłacone		3.309,71
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	53.102,30	
b) świadczenia socjalne	5.261,03	
c) wydatki rzeczowe	17.913.98	76.277,31
4. Podatki i opłaty skarbowe		209,21
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości	3.600,00	
b) ruchomości	1.806 59	5.406,59
6. Odpisy na dłużnikach		37.150,96
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		1.768,88
9. Różne		5.737,17
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		568,07
Razem		256.332 01

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	119.971,25	
b) od rachunków bieżących	71.792 03	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	197,23	
d) od poż. na skrypty dł. (od ukł. konw.)	18.562,92	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.118,24	
g) od K. K. O. i Banków	7.464,40	
h) różne inne	10.142 82	230.248,89
2. Prowizje pobrane		11.109.13
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		1.514,82
6. Odzyskane straty		7.979,71
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		5.479,46
9. Odpisy z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		256.332,01

Księgowy (—) Bronisław Borowski

Zarząd Kasy:

(—) Stanisław Winkler

(—) Bronisław Borowski

Komisja Rewizyjna:

(—) Stanisław Zak

(—) Tomasz Jan Burakowski

(—) Bronisław Kobylański

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOCI POWIATU SUWALSKIEGO W SUWAŁKACH.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		6.430,71	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		3.188,79	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			9.619,50
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.116,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych			1.116 00
5. Banki i K. K. O. „Loro"		4.308,97	4.308,97
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe		90.351,47	90.351,47
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych			
b) pochodzące z innych kredytów		157.196.75	157.196,75
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)		60.000,00	
c) zabezpieczone innemi wartościami*		52.564,75	112.564,75
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (.... kont)		216.933,49	216.933,49
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości		1.178,40	1.178,40
18. Różne		501,54	501,54
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)		2.577,34	2.577,34
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem		596.348,21	596 348 21
21. Depozyty		50.031 99	50.031,99
22. Udzielone gwarancje		122.141,00	122 141,00
23. Inkaso		15 970,23	15.970,23
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem		784.491,43	784.491,43

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		50.000,00	50.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe		26 745,46	
b) terminowe (.... kont)		25.776 20	52.521,66
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (.... kont)		11.961 15	
b) terminowe do 3-ch mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe			11.961,15
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publicznych			
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych			
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.		900 00	900 00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		458.546,98	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			458.546,98
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne		94,23	94,23
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).		21.571,45	21.571,45
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		752,74	752,74
Razem		596.348,21	596.348,21
22. Różni za depozyty		50.031,99	50.031,99
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		122.141,00	122,141,00
24. Różni za inkaso		15.970,23	15.970,23
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem		784 491,43	784.491,43

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	1 912,62	
b) od rachunków bieżących		
c) od redyskonta weksli	56,02	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	27 492,23	
e) różne inne		29.460,87
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	12.871,28	
b) świadczenia socjalne	1.186,80	
c) wydatki rzeczowe	4.884,13	18.942 21
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	143,58	143,58
6. Odpisy na dłużnikach		61.962,68
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		94,00
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		752,74
Razem	111.356,08	111.356,08

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	55.495,06	
b) od rachunków bieżących	10.917,36	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych.		
f) od papierów wartościowych	52,00	
g) od K. K. O. i Banków	4.097,56	
h) różne inne	22.716,19	93.278,17
2. Prowizje pobrane		1.386,38
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		97,38
8. Różne dochody		16.594,15
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem	111.356,08	111.356,08

Buchalter: (—) Wiktor Komorowski
Zarząd: Naczelnik Zarządu (—) R. Koreywo
Członkowie:
(—) L. Kopczyński
(—) Ap. Kotnarowski

Dyrektor: (—) R. Koreywo
Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) Ks. St. Murawski
Członkowie:
(—) P. Bagiński
(—) A. Wowak

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NIEŚWIESKIEGO W NIEŚWIEŻU.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1935 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		12.851,66	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		15.649,10	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		32,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			28.532,76
2. Kupony			68,97
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		8.728,30	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.687,50	11.415,80
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. Nostro			45.540,50
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (1075 kont)			182.881,25
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (185 kont)		35.029,68	
b) pochodzące z inn. kredytów (7 kont)		520,00	35.549,68
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartośc.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpiecz. inn. wartośc. (1 konto)			13.665,79
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (15 kont)		3.115,00	
b) innych wartości (5 kont)		12.638,00	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			15.753,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (11 kont)			1.583,50
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tytułu układu Konwers. zatwierdz. przez Kom. Konwers. Banku Akceptacyjnego (178 kont)			90.073 52
15. Odsetki zaległe			5.971,21
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.406,50
18. Różne			7.064,07
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.097,48
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			1.530,53
Razem.			445.134,56
21. Depozyty			161.344,71
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			12.055 88
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			618.535,15

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			35.000,00
2. Fundusz zasobowy			11.777,74
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			73,35
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		33.675,12	
b) terminowe			33.675,12
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (1339 kont)		62.759,72	
b) terminowe do 3-ch miesięcy			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe 712 kont)		14.782,34	77.542,06
8. Rachunki bież. (czekowe, przek. it.p.)			
a) inst. państw. samorz. i inne praw.-publ. (4 kont)		58.910,10	
b) osób fizycznych i prawno-pryw.		4.161,75	63.071,85
9. Salda kredytowe rachunków otw. kred.			
10. Zobowiązania inkasowe			70,32
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		775,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			775,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			175.109,00
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		214.551,91	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			214.551,91
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			2.556,56
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			6.040,65
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			445.134,56
22. Różni za depozyty			161.344,71
23. Zobow. z tyt. udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			12.055 88
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			618.535,15

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	5.476,26	
b) od rachunków bieżących	324,94	
c) od redyskonta weksli	242,13	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	16.120,48	
e) różne inne	422,94	22.586 75
2. Prowizje wypłacone		177,08
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	11.783,20	
b) świadczenia socjalne	995,05	
c) wydatki rzeczowe	5.808,70	18.586,95
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	418,99	418,99
6. Odpisy na dłużnikach		7.023,24
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		49,59
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		
Razem.		48.842,60

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	31.203,88	
b) od rachunków bieżących	3.328,13	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3.048,40	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych	97,98	
f) od papierów wartościowych	284,87	
g) od K. K. O. i Banków	101,39	
h) różne inne	2.736,51	40.801,16
2. Prowizje pobrane		6.461,32
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu zasobowego na pokrycie strat kursowych		49,59
10. Strata		1.530,53
Razem.		48.842,60

Buchalter (—) M. Malinowski
Komisja Rewizyjna:
(—) A. Henrici
(—) M. Okołów-Zubkowski

Dyrektor Kasy (—) K. Dyło
Członkowie Dyrekcji:
(—) J. Myślicki
(—) M. Malinowski

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KOBRYŃSKIEGO W KOBRYNIU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji . . .			
a) gotowizna		9.024,90	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		10.656,98	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		1 908,00	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			21.589,88
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		8.757,75	
c) listy zastawne i obligacje . . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		6.176,50	14.934,25
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane* (..... kont) .			
8. Pożyczki wekslowe (373 kont) . .			72.436,93
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (47 kont)		72.681,54	
b) pochodz. z inn. kredytów (1 konto)		5 395 35	78.076 89
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowemi* (...... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezpiecz. inn. wartośc. (1 konto) .		635,00	635,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (31 kont) . . .		1.193 65	
b) innych wartości (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			1.193,65
12. Pożyczki na skrypty dłużne (8 kont) .			636,00
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont) . .			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akcept. (142 kont) .			48.353,50
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.348,25
18. Różne			13.333,09
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			2.369,93
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .		135.664,50	135.664,50
Razem . .			393.571,87
21. Depozyty			224.399,87
22. Udzielono gwarancje			
23. Inkaso			34 335,05
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			31.050,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Razem . .			289.784,92
Ogółem. .			683.356,79

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			35.000,00
2. Fundusz zasobowy			1.019,25
3. Fundusze specjalne			
a) fundusz zasobowy wkładów zawiązk.		186,12	
b)			186,12
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *)			
a) bezterminowe (1 konto) . . .		1,38	
b) terminowe (2 konta) . . .		42.635,50	42.636,88
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *) . .			
a) bezterminowe (1147 kont) . .		65.739,32	
b) terminowe do 3 miesięcy (43 kont) .		15.533,49	
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe (7 kont)		212,00	81.484,81
8. Rachunki bież.* (czek, przekaz. i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (14 kont) . .		19.138,88	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (42 kont)		15.768,81	34.907,69
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		3.100,00	
b) w Bankach Państwowych . . .		6.080,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		43.729,10	
d) w innych instytucjach kredytowych.			52.909,10
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			23.800,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		83 045 88	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .		34.129,10	117.174,98
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			3.408,19
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			1.044,85
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem. .			393.571,87
22. Różni za depozyty			224.399,87
23. Zobowiązania z tytułu udzielon. gwar.			
24. Różni za inkaso			34.335,05
25. Bank Akceptacyjny			31,050,00
26. Fundusz Emerytalny			
Razem . .			289.784,92
Ogółem. .			683.356,79

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	7.897,68	
b) od rachunków bieżących . . .	1.045,46	
c) od redyskonta weksli	5.687,14	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	6.250,91	
e) różne inne	1.895,78	22.776,97
2. Prowizje wypłacone		54,75
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	11.216,90	
b) świadczenia socjalne	1.005,04	
c) wydatki rzeczowe	4.401,08	16.623,02
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		755,89
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	702,68	702,68
6. Odpisy na dłużnikach		128.766,41
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		672,70
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		
Razem. .		170.352,42

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	28.298,64	
b) od rachunków bieżących . . .	742,75	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	308,57	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .	57,82	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	341,75	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	1.546,40	31.295,93
2. Prowizje pobrane		3.019,80
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		79,53
7. Opłaty na koszty administracji . .		292,66
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat		
10. Strata		135.664 50
Razem . .		170.352,42

Buchalter (—) A. Siemieniuk
Naczelnik Zarządu (—) A. Łęczycki
Członkowie:
(—) J. Łazarewicz
(—) M. Terpiłowski

Komisja Rewizyjna:
(—) M. Kiliński
(—) M. Piołunkowski
(—) Wł. Grochot

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WOŁKOWYSKIEGO W WOŁKOWYSKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		24 436,94	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		18.757.86	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		9.739,97	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			52.934,77
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		23 871,45	
c) listy zastawne i obligacje		8 084.00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.565.92	38.521,37
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (57 kont)			24.562,82
8. Pożyczki wekslowe (667 kont)			259 644,47
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (177 kont)		74.754.88	
b) poch. z inn. kredytów* (.... kont)			74.754,88
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośsiow.			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. in. wart. (7 k.) weksle gwar.		59.247,99	59.247,99
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i książeczek oszczędności (81 kont)		18.809,86	
b) innych wartości (2 kont)		299,16	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			19.109,02
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (217 kont)			139,761,74
15. Odsetki zaległe			21.119 09
16. Nieruchomości			2.196,90
17. Ruchomości			6 600,76
18. Różne			38.039,17
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			2.605,95
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			739.098,93
21. Depozyty		41.693,00	
22. Udzielone gwarancje		48 401,00	
23. Inkaso		39.615,15	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		85.200,00	
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			214 909,15
Ogółem			954.008,08

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			44.108,20
2. Fundusz zasobowy			25,42
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (1 kont)		64.091.40	
b) terminowe (... kont)			64.091,40
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (2368 kont)		54.498,74	
b) terminowe do 3 mies. (18 kont)		15.242,72	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (32 kont)		118.843,43	188.584,89
8. Rachunki bieżące *) czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont)		4.397,24	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (57 kont)		27.103,72	31.500,96
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			15.411,67
10. Zobowiązania inkasowe			650,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		4 505,00	
b) w Bankach Państwowych		67.603,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		8.504,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			80.612,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			85 200,00
13. Zastaw papierów wartościowych			5.760,00
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		171.122,29	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			171.122,29
15. Banki i K. K. O. Loro			33.907,52
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			16.180,11
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			966,10
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		978,37	978,37
Razem			739.098,93
22. Różni za depozyty		41.693,00	
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		48.401,00	
24. Różni za inkaso		39.615.15	
25. Bank Akceptacyjny		85.200,00	
26. Fundusz emerytalny			214.909,15
Ogółem			954.008,08

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	9.300,38	
b) od rachunków bieżących	3.384,31	
c) od redyskonta weksli	9.602,65	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	10.629,93	
e) różne inne		32.917,27
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	22.359,40	
b) świadczenia socjalne	2.084,41	
c) wydatki rzeczowe	8.918,82	33.362,63
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amartyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	643,79	643,79
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrówn.		
11. Nadwyżka		978,37
Razem		67 902,06

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	46.717,80	
b) od rachunków bieżących	8.645,09	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3.062,69	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	3.089,89	
g) od K. K. O. i Banków	94,85	
h) różne inne	1.444,14	63.054,46
2. Prowizje pobrane		4.109,59
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		738,01
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		67.902 06

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) Stanisław Tołłoczko
Członkowie:
(—) Dymitr Żyżun, (—) Makar Sacharczuk

Dyrekcja: (—) Tadeusz Müller, Dyrektor Zarządzający
(—) Ryszard Byliński, Zast. Dyr. Zarządz.
(—) Leopold Jezierski, Zast. Dyr. Zarządz.

Buchalter (—) Ryszard Byliński

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA DRUSKIENIK.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		2.348 83	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		1.168,03	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		567 00	
d) pozostałość w innych K. K. O.		151,00	
e) bony inwestycyjne			4.234,86
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		2.436,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		2.500,00	4.936 00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (287 kont)			55.657,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (3 kont)		906,40	
b) poch. z innych kredytów (1 kont)		56.231.50	57.137,90
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartośc. (.... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości (2 kont)			250.00
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1 661.76
18. Różne			973,84
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			2.578,78
Razem			127.430 14
21. Depozyty			28.489,14
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			10.763.10
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			166.682,38

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		10 000 00	
2. Fundusz zasobowy		3.427,04	
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			13.427,04
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (1 kont)			31.137,25
b) terminowe			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (417 kont)			21.018,63
b) terminowe do 3-ch miesięcy			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe			
8. Rachunki bieżące:			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (2 kont)		26.124,24	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (6 kont)		339 74	26.463,98
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			820 00
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			19.895,00
d) w innych instytucjach kredytowych			
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			13.584,86
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			543,75
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			539,63
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			127.430,14
22. Różni za depozyty			28.489,14
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			10.763,10
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			166.682.38

1) W tem papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł. 480.—.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	2 989 42	
b) od rachunków bieżących	379,14	
c) od redyskonta weksli	1.590,38	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.163,18	7.122,12
e) różne inne		
2. Prowizje wypłacone		8,54
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	5.501,72	
b) świadczenia socjalne	478.50	
c) wydatki rzeczowe	3.500,21	9.480,43
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		184,64
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		7,85
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		
Razem		16.803,58

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	7 272 86	
b) od rachunków bieżących	4.785,49	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	30,00	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	158 53	
g) od K. K. O. i Banków	481,94	12.728,82
h) różne inne		
2. Prowizje pobrane		314,60
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		1.181,38
9. Strata		2.578 78
Razem		16.803,58

Komisja Rewizyjna:
(—) **Jan Bujakowski**
(—) **Konstanty Andrejew**
(—) **Kazimierz Pereświet-Sołtan**

Przewodniczący Rady Kasy (—) **Antoni Horbaczewski**
Dyrekcja Kasy:
(—) **Kazimierz Ślepowroński**
(—) **Antoni Lustyk**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WŁODAWSKIEGO WE WŁODAWIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5.225 58	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.394,58	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		78,30	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			10.698,46
2. Kupony			199,64
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		6.863,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		8.197,00	15.060,50
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			4.340,91
7. Weksle zdyskontowane (52 kont)			83.685,26
8. Pożyczki wekslowe (88 kont)			54.849,80
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (125 k.)		76 958.22	
b) pochodzące z innych kredytów			76.958,22
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. pap. wartościowemi (1 kont)		149,44	
b) zabezpieczone hipoteką (1 kont)		17.980,00	
c) zabezp. innemi wart. (8 kont)		204.098,00	222.227,44
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (4 kont)		616.45	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakł. zastawn. (... kont)			616.45
12. Pożyczki na skrypty dłużne (2 kont)			4.360,50
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (103 k.)			118.790,99
15. Odsetki zaległe			6.385,90
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.793,95
18. Różne			2.649,69
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.663,21
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			606.280,92
21. Depozyty			227.376,87
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			35.486,30
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			106.715,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			975.859,09

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			55.000,00
2. Fundusz zasobowy			2.140,88
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *)			
a) bezterminowe (.... kont)			
b) terminowe (1 kont)			40.000,00
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (804 kont)		12.622,24	
b) terminowe do 3 mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (... kont)			12.622,24
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (10 kont)		18.541,05	
b) osób fizycz. i prawno-pryw. (22 k.)		1.410,28	19.951,33
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			2.531,70
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		8.731,40	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.		52.623,15	
d) w innych instytucjach kredytowych.			61.354,55
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			106.715,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		281.181,20	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			281.181,20
15. Banki i K. K. O. Loro			376,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokres.			21.730,90
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			2.677,12
Razem			606.280 92
22. Różni za depozyty			227.376,87
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj			
24. Różni za inkaso			35.486 30
25. Bank Akceptacyjny			106.715,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			975.859,09

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	3.109,50	
b) od rachunków bieżących	925,67	
c) od redyskonta weksli	8.229,28	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	20.310,48	
e) różne inne	298,12	32.873,05
2. Prowizje wypłacone		52,98
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	10.636,70	
b) świadczenia socjalne	728,45	
c) wydatki rzeczowe	6.902,27	18.267,42
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	421,55	421,55
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach i walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		2.677,12
Razem		54.292,12

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	22.960,25	
b) od rachunków bieżących	21. 94,23	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	52,80	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	378.42	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	577,24	
g) od K. K. O. i Banków	4.758,05	
h) różne inne	325,91	50.846,90
2. Prowizje pobrane		2.798,16
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		9,00
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		638.06
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		54.292 12

Buchalter: (—) Cz. Raczyński

Komisja Rewizyjna:

(—) J. Niewolak, (—) A. Gmiter, (—) J. Kurec

Dyrekcja Kasy:

(—) L. Jacuński — Dyrektor Zarządzający

(—) J. Pawłowski — Członek Dyrekcji

(—) B. Olszewski — Członek Dyrekcji

POWIATOWA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W KOSOWIE-POLESKIM.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		9.810,41	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		153,22	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		830,00	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			10.793,63
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		653,00	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		1.755,00	2.408,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			1.047,60
7. Weksle zdyskontowane (9 kont) . .			2.780,25
8. Pożyczki wekslowe (135 kont) . .			83.257,18
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (412 k.)		85.224,22	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			85.224,22
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart.* (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezpieczone innemi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (13 kont) . . .		423,40	
b) innych wartości* (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawniczego * .			423,40
12. Pożyczki na skrypty dłużne (33 kont) .			112.726,99
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont) . .			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akcept. (167 kont) .			56.843,85
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			7.979,29
17. Ruchomości			3.618,38
18. Różne			11.472,28
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2 043,15
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		23.230,48	
b) za rok sprawozdawczy . .		14.047,45	37.277,93
Razem . .			417.896,15
21. Depozyty			21.919,30
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			7.545,10
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			52.936,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Ogółem . .			500.296,55

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			33.000,00
2. Fundusz zasobowy			599,48
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			159,58
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych*)			
a) bezterminowe (11 kont) . . .		59.165,63	
b) terminowe (2 kont)		25.909,47	85.075,10
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych *)			
a) bezterminowe (802 kont) . . .		24.209,10	
b) terminowe do 3-ch miesięcy (4 kont)		73,99	
c) term. ponad 3 mies. i war. (21 k.)		360,54	24.643,63
8. Rachunki bieżące*) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (6 kont) . .		10.404,28	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (24 kont)		2.626,14	13.030,42
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			72,25
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			48.382,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		80.882,32	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .		90.961,45	171.843,77
15. Banki i K. K. O. Loro			34.069,47
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			1.363,36
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr). .			3.454,12
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych		2.202,97	
b) za rok sprawozdawczy . . .			2.202,97
Razem . .			417.896,15
22. Różni za depozyty			21 919,30
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			7.545,10
25. Bank Akceptacyjny			52.936,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem .			500.296,55

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	4.864,64	
b) od rachunków bieżących . . .	356,45	
c) od redyskonta weksli	5.564,64	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.491,52	
e) różne inne	42,03	16.323,25
2. Prowizje wypłacone	31,68	31,68
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	7.136,90	
b) świadczenia socjalne	679,76	
c) wydatki rzeczowe	5.323,22	13.139,88
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchom. od zł 7529,29 1% zł 75,29; od zł 450,— 2% zł 9,—	84,29	
b) ruchomości od zł 2260,34 5% zł 113,08; od zł 3809,40 10% zł 380,94	494,02	578,31
6. Odpisy na dłużnikach		6.662,75
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem . .		36.735,87

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	11.680,67	
b) od rachunków bieżących . . .	46,39	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	4,77	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .	2.903,97	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	116,17	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	1.513,77	16.265,74
2. Prowizje pobrane		2.815,74
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		26,16
6. Odzyskane straty		3.052,25
7. Opłaty na koszty administracji . . .		528,53
8. Różne dochody		
9. Odpis z fund. wyr. na pokr. strat kurs.		
11. Strata		14.047,45
Razem . .		36.735,87

w/z Księgowy (—) J Kurecki

Zarząd Kasy:

(—) L. Bancleben, (—) K. Kamiński

(—) J. Biegański

Dyrektor Kasy (—) J. Biegański

Komisja Rewizyjna:

(—) Ł. Piniański, (—) Sz. Kozłowski

(—) J. Wicherek, (—) N. Pines

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W POSTAWACH.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji . . .			
a) gotowizna		9.572,02	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		442,43	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		4.49	10.018 94
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		7.920,00	
c) listy zastawne i obligacje . . .		500.00	8.420 00
d) obligacje zwizków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych . .			
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane (2 konta) . .			2.009,74
8. Pożyczki wekslowe (678 kont) . .			187.787,37
9. Weksle protestowąne			
a) pochodzce z dysk. i poż. wekslowych (165 kont)		59.242,97	59.242,97
b) poch. z innych kredytów (... kont)			
10. Rachunki bież. otwartego kred. (1 k.)			49.996,91
a) zabezpieczone papierami wartościowymi (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezp. innemi wartościami (.... k.)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartociowych i książeczek oszczędności (.... kont) . . .			
b) innych wartości (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont) . .			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akc. (281 kont)			96.717,80
15. Odsetki zaległe			13.440 64
16. Nieruchomości			50.025,06
17. Ruchomości			1.295,94
18. Różne			31.807,36
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			2.863,31
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .			513.626,04
21. Depozyty			27.233,78
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			15.637,04
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Ogółem . .			556.496.86

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			30.000,00
2. Fundusz zasobowy			20.378.83
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			995.00
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe (1 konto)			71.744,07
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych . . .			
a) bezterminowe (56 kont) . . .		29.891,30	
b) terminowe do 3 miesięcy (112 kont)		72.982,27	102.773,57
c) terminowe ponad 3 - miesiące i warunkowe			
8. Rachunki bieżące:			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno - publicznych (1 konto) .		12.745,75	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (8 kont)		2 379,99	15.125,74
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowizania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bąnkach państwowych . . .		23.820.00	23.820.00
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych .			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			97.134,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		119.126,65	119.126,65
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			29.592,40
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			2.547,13
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			388.65
Razem . .			513.626,04
22. Różni za depozyty			27.233,78
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			15.637,04
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem . .			566.496 86

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	8.076,08	
b) od rachunków bieżących . . .	46,65	
c) od redyskonta weksli	2.080,50	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	11.897,37	22.100.60
e) różne inne		
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	12 773,30	
b) świadczenia socjalne	1.211,35	
c) wydatki rzeczowe	3 674,40	17.659,05
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości	502,24	
b) ruchomości	144,00	646,24
6. Odpisy na dłużnikach	3.760,00	3.760,05
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
9. Różne *)		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego 1)		
11. Nadwyżka		388,65
Razem . .		44.554.54

Zyski.

	Zi.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	23.341.43	
b) od rachunków bieżących . . .	5.500,00	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .	7.378,91	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych	1.760,00	
f) od papierów wartościowych . . .	180.00	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	654,00	38.814,34
2. Prowizje pobrane		1.080,00
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		2.860,20
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . .		
8. Różne dochody		1.800,00
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem . .		44.554.54

Komisja Rewizyjna:
(—) Józef Kęstowicz
(—) Wiktor Regini
(—) Deonizy Kalinowski

Dyrekcja Kasy:
(—) Stefan Rudziński — Dyrektor Zarządzający
(—) Jerzy Makowski, Zastępca Dyrektora, Buchalter
(—) Edward Pokrzewiński, Członek Dyrekcji

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.

Do Zarządów K. K. O.

Rozesłaliśmy wszystkim Kasom nowe uzupełnione prospekty na materjały propagandowo-oszczędnościowe wraz ze wszytkiemi wzorami nowych materjałów propagandowych. Niezależnie od tego na każde żądanie nadsyłać będziemy okazowe egzemplarze wszystkich materjałów propagandowych celem, ułatwienia Kasom zaznajomienia się z treścią wydawnictw.

Zważywszy że Kasy mają swoje lokalne potrzeby i zainteresowania, którym chcemy zadość uczynić, — tą drogą zwracamy się z uprzejmą prośbą do wszystkich naszych odbiorców, ażeby zgłaszali swe dezyderaty, które starać się będziemy w swoim programie propagandowym w r. b. uwzględnić.

Oczekując możliwie rychłych zapytań oraz materjałów w tym względzie pozostajemy z poważaniem

Samorządowy Instytut Wydawniczy
Spółka z o. o. w Warszawie
Warszawa, ul. Miodowa 6.

Drukarnia Samorządow. Instytutu Wydawn. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Tel. 682-18.